

Каўбаса не павінна быць на нашым стале асноўнай стравай. Калі чалавек есць мяса і бачыць тлушчавую праслойку, ён хоць бы мае ўяўленне пра тое, колькі з'ёў тлушчу. У каўбасе гэтага не відаць.

«У тумане» — карціна, якая для ўсіх стала нечаканасцю, таму што дырэктары здымачных груп, якім прапаноўвалі працаваць на фільме, адмаўляліся: складана...

Беларусы з поўным правам могуць лічыць генерала Вайцяхоўскага сваім. Ён не толькі тут нарадзіўся і вырас, але і паўіў гэтую зямлю сваёй крывёй. Ён прывіў сябе як храбры афіцэр і таленавіты камандзір.

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«САВЕТ РЭСПУБЛІКІ ЗАЙМАЕ НАЙВАЖНЕЙШАЕ МЕСЦА ў ПАЛІТЫЧНАЙ СІСТЭМЕ НАШАЙ ДЗЯРЖАВЫ»

ПЕРШАЯ СЕСІЯ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ — У НОВЫМ БУДЫНКУ
Учора адбылося першае пасяджэнне першай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь 5-га склікання. Сімвалічна, што новае скліканне верхняй палаты парламента пачало сваю работу ў адраканструаваным будынку на вуліцы Чырвонаармейскай, 9, у якім раней размяшчалася Нацыянальная бібліятэка. Пасяджэнне адкрыла старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына. Яна нагадала, што ў склад верхняй палаты беларускага парламента выбрана 56 членаў Савета Рэспублікі, яшчэ адзін парламентарый — старшыня Гродзенскага аблвыканкама Сямён Шапіра — прызначаны ўказам кіраўніка дзяржавы (па прэзідэнцкай квоце ў верхнюю палату парламента яшчэ могуць быць прызначаны 7 сенатараў). У адкрыцці першай сесіі Савета Рэспублікі прыняў удзел і сам Прэзідэнт краіны.

Перад пачаткам пасяджэння Аляксандр Лукашэнка азнаёміўся з умовамі працы сенатараў, работнікаў Сакратарыята Савета Рэспублікі, інфармацыйна-тэхнічным абсталяваннем будынка. Дарэчы, пры рэканструкцыі былой Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі выкарыстаны самыя сучасныя тэхналогіі, створана тут і безбар'ернае асяроддзе для інвалідаў-калясачнікаў.

Падчас свайго выступлення Прэзідэнт Беларусі прапанаваў зрабіць новы будынак Савета Рэспублікі даступным для ўсіх беларусаў і замежных гасцей.

«Гэта нармальнае сусветнае практыка, калі любы чалавек можа прыйсці на экскурсію і паглядзець, як працуе вышэйшы заканадаўчы орган краіны», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы заўважыў, што Савет Рэспублікі цяпер выдатна абсталяваны тэхнічна.

«Сучасныя камп'ютарныя і тэлекамунацыйныя сістэмы забяспечваюць добрыя ўмовы для вашай працы», — зазначыў беларускі лідар.

Савет Рэспублікі, паводле слоў Прэзідэнта Беларусі, займае найважнейшае месца ў палітычнай сістэме нашай дзяржавы.

ЖЫВАЯ ВАДА НА ЮР'ЕВАЙ ГОРЦЫ

Дзве сакральныя крыніцы ўладкаваны ў Віцебскай вобласці пры падтрымцы Прадастаўніцтва Праграмы развіцця ААН (ПРААН) і Праграмы малых грантаў Глобальнага экалагічнага фонду ў рамках праграмы «Жывая вада — ачыстка крыніц Беларусі». НАЗДЫМКУ: Свята-Георгіеўская крыніца на Юр'евай Горцы ў Віцебску.

ЛІЧБА ДНЯ 26,3 тыс.

чалавек зарэгістраваных у якасці беспрацоўных у органах працы, занятасці і сацыяльнай абароны на канец верасня. Гэта на 12,8 працэнта менш, чым на канец верасня 2011 года і на 5,5 працэнта менш, чым на канец жніўня 2012-га. Узровень зарэгістраванага беспрацоўя на канец верасня бягучага года, як і на канец верасня 2011-га, склаў у рэспубліцы 0,6 працэнта ад эканамічна актыўнага насельніцтва. У агульнай колькасці зарэгістраваных беспрацоўных жанчыны складаюць 49,8 працэнта. Сярэдні памер дапамогі на аднаго беспрацоўнага ў верасні склаў Br140,3 тыс. або 16 працэнтаў ад бюджэту пражывальнага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва.

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 17°
Віцебск	+ 14°
Гомель	+ 15°
Гродна	+ 16°
Магілёў	+ 13°
Мінск	+ 13°

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 20.10.2012 г.

Долар ЗША	8510,00
Еўра	11120,00
Рас. руб.	276,50
Укр. грыўня	1042,76

РУБІНАЎ Анатоль Мікалаевіч

СТАРШЫНЯ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Нарадзіўся 15 красавіка 1939 года ў горадзе Магілёве.

У 1961 годзе скончыў Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэцкае імя У.І. Леніна.

Працоўную дзейнасць пачаў у Інстытуце фізікі Акадэміі навук БССР, дзе працаваў больш за 40 гадоў. Прайшоў шлях ад аспіранта да намесніка дырэктара па навуковай рабоце Інстытута фізікі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, выконваў абавязкі акадэміка-сакратара Аддзялення фізікі, матэматыкі і інфарматыкі Акадэміі навук БССР.

У 1965 годзе абараніў кандыдацкую дысертацыю, у 1972 годзе — доктарскую. У 1980 годзе яму прысвоена вучонае званне прафесара.

У 1991 годзе абраны акадэмікам Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

Член Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. Аўтар больш чым 300 навуковых работ, 4 манаграфіі і 65 вынаходніцтваў. Пад яго кіраўніцтвам распрацаваны арыгінальны лазерны прыбор, адзначаны дыпламамі і медалямі ВДНГ і ўдастоены залатога медаля Міжнароднага Лейпцыгскага кірмашу.

А.М. Рубінаў падрыхтаваў больш за 30 кандыдатаў і дактароў навук.

З 2002 па 2006 год узначальваў Вышэйшую атэстацыйную камісію Рэспублікі Беларусь, з 2009 года — член гэтай камісіі.

З 2006 па 2008 год — першы намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. З 2008 па 2012 год працаваў у Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чвэрцітай склікання на пасадах намесніка, а пасля Старшыні Савета Рэспублікі.

25 верасня 2012 года выбраны членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання ад горада Мінска. 19 кастрычніка — Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

Член Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь.

Намеснік Старшыні Парламентскага Сходу Саюза Беларусі і Расіі.

Старшыня Савета па ўзаемадзейнасці органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Заслужаны дзеяч навукі Беларускай ССР (1980). Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР (1972) і Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь (1994).

Узнагароджаны ордэнамі Францыска Скарыны, «Садружнасць» (Міжпарламентскага Асамблея дзяржаў — удзельнік Садружнасці Незалежных Дзяржаў), юбілейнымі медалямі «65 гадоў вызвалення Рэспублікі Беларусь ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў», «65 гадоў Перамогі ў Вяльай Айчынай вайне 1941—1945 гг.», Ганаровай граматы Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

РУСЕЦКІ Анатоль Максімавіч

НАМЕСНІК СТАРШЫНІ САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Нарадзіўся 14 лютага 1951 года ў горадзе Барысаве.

У 1973 годзе скончыў Беларускае політэхнічнае інастытут.

Працоўную дзейнасць пачаў канструктарам Спецыялізаванага канструктарскага тэхналагічнага бюро з доследнай вытворчасцю Інстытута фізікі Акадэміі навук БССР.

З 1977 года — вядучы інжынер Мінскага філіяла Маскоўскага канструктарска-тэхналагічнага бюро, пасля — вядучы канструктар Асобага канструктарскага бюро «Імпульс» Міністэрства радыёпрамысловасці СССР.

З 1981 па 1997 год працаваў у навукова-вытворчым аб'яднанні «Планар» Міністэрства электроннай прамысловасці СССР, дзе прайшоў шлях ад вядучага інжынера да кіраўніка аб'яднання.

З 1997 па 2002 год — намеснік і першы намеснік Міністра прамысловасці Рэспублікі Беларусь.

З 2002 па 2003 год — старшыня Камітэта па навуцы і тэхналогіях пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь.

З 2003 па 2009 год — міністр прамысловасці Рэспублікі Беларусь.

У снежні 2009 года А.М. Русецкі быў прызначаны на пасаду дырэктара Інстытута цэпла- і масаабмену імя А.В. Лыкава Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, а ў снежні 2010 года — на пасаду старшыні прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

25 верасня 2012 года выбраны членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пятага склікання.

Доктар тэхнічных навук, прафесар, вучоны ў галіне электроннай тэхнікі. Пад яго кіраўніцтвам створана новае лакальнае апрацоўвальнае, зборачнае і кантрольна-вымяральнае абсталяванне для субмікронных вытворчасцяў.

Аўтар больш як 70 навуковых работ, мае 13 аўтарскіх пасведчанняў і патэнтаў, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь у галіне навукі і тэхнікі (1996).

Узнагароджаны медалямі, ганаровымі граматамі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Прамая лінія

З'ЯМЕЛЬНЫЯ ўЧАСТКІ, ЧЗКІ «МАЁМАСЦЬ», АФАРМЛЕННЕ СПАДЧЫНЫ І ПРывАТЫЗАЦЫЯ

Усе гэтыя тэмы былі ўзняты падчас «прамой лініі» ў рэдакцыі нашага выдання з удзелам старшыні Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Георгія Іванавіча Кузняцова. Нашымі чытачамі было заддана больш за 40 пытанняў. Прапануем адказы на самыя актуальныя з іх.

— Мая сям'я жыве ў двухпакаёвай кватэры ў якасці наймальнікаў. У народзе ходзяць розныя чуткі аб такім жыллі. Адкажыце, ці хутка будзе даражэць прыватызацыя кватэр і зямельных участкаў?

Алена МІКАЛАЕЎНА, г. Мінск.

— Падзелім вашу пытанне на дзве часткі. Што тычыцца кватэр. Гэта пытанне знаходзіцца ў кампетэнцыі мясцовых выканкамаў. Таму аб кошыце прыватызацыі кватэр мы лепш звярнуцца па тлумачэнні ў адміністрацыю вашага раёна ў жыллёвы аддзел.

Падыходы да перадачы ва ўласнасць зямельных участкаў, якія тычацца аплаты, мяншчэ не будуць. Плата за такую прыватызацыю зямлі ажыццяўляецца ў памеры кадастравага кошту ці ў памеры, які

ад кадастравага кошту гэтай зямлі. Гэта так, але... Нагадаю, што кадастры кошт зямельных участкаў у пэўных рэгіёнах перагледуць прыкладна раз у 5 гадоў. А вось пры гэтай пераацэнцы будзе адпаведна мяншчэ і кадастравы кошт саміх участкаў і цана выкупу іх у прыватную ўласнасць. Так, пасля пераацэнкі пэўныя ліквідныя зямлі па кадастравай ацэнцы стануць каштаваць значна даражэй.

У гэтым выпадку трэба спачатку высветліць, ці неабходна вам набыццё зямельнага участку менавіта ў прыватную ўласнасць. Пасля вырашэння гэтага пытання вам неабходна звярнуцца ў мясцовую землеўпарадкавальную службу, дзе ўдакладніць аб магчымых пераацэнках ці аб канкрэтных лічбах кадастравага кошту зямлі.

СТАР 2

КОРАТКА

Беларускае грамадства гатова да прымянення самых жорсткіх мер у дачыненні да нецвярозых кіроўцаў. Такое меркаванне выказаў старшы інспектар па асаблівых даручэннях УДАІ МУС Аляксандр Занімон. Па статыстыцы, прыкладна 15% (каля 500) ДТЗ, учыненых у Беларусі з пачатку года, адбылося на віне п'яных кіроўцаў. У выніку больш за 120 чалавек загінулі, больш за 550 атрымалі раненні.

ТАРЫФЫ НА ЭЛЕКТРАЭНЕРГІЮ ДЛЯ НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСІ ў 2016 ГОДЗЕ НАБЛІЗЯЦА ДА ўЗРОўНІЮ 100 ПРАЦЭНТАў КАМПЕНСАЦЫ ЗАТРАТ

Аб гэтым заявіў на пасяджэнні Электраэнергетычнага савета СНД у Мінску першы віцэ-прэм'ер Беларусі Уладзімір Сямашка, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Тарыфная палітыка прадугледжвае наступовае набліжэнне тарыфаў на электраэнергію для насельніцтва да фактычных затрат. У 2016 годзе гэтыя тарыфы плануецца наблізіць да ўзроўню 100 працэнтаў кампенсацыі», — сказаў Уладзімір Сямашка.

Сёння ўзровень кампенсацыі па электраэнергіі складае 30,9 працэнта, па цэплавой энергіі — 16,8 працэнта, па газу — 29,1 працэнта.

«Такія задачы стаіць, гэта прапісана ва ўсіх базавых документах, у тым ліку ў стратэгіі развіцця Беларусі ў цэлым, і мы да гэтай задачы прыйдзем», — падкрэсліў Уладзімір Сямашка. Гэта істотна паляпшыць эканоміку энергасістэмы, даць магчымасць ёй далей эфектыўна развівацца, канстатаваў першы віцэ-прэм'ер.

БЕЛАРУСЫ ЗАВАЯВАЛІ ДРУГОЕ ЗОЛАТА НА ЧЭМПІЯНАЦЕ СВЕТУ ПА ПАЖАРНА-ВЫРАТАВАЛЬНЫМ СПОРЦЕ

Беларусы заваявалі другое золата на VIII чэмпіянаце свету па пажарна-выратавальным спорце, які праходзіць 18-20 кастрычніка ў турэцкай Анталі, паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў МНС Беларусі.

«Учора завяршыліся спаборніцтвы па пераадоленні 100 м з перашкодамі. Па выніках дзюво спрб не было роўных зборнай Беларусі — наша каманда паказала бліскучыя вынікі, і справядлівы вынік — агульнакаманднае першае месца ў гэтым відзе праграмы», — расказаў прэс-сакратар МНС Віталій Навіцкі. Ён адзначыў, што беларус Уладзімір Стральчэня «паказвае проста фантастычна высокія вынікі». У дзвюхборстве выратавальнікаў (сумуюцца вынікі ўдзему на 4-ы паверх вучэбнай вежы + 100 м з перашкодамі) спартсмен устанавіў новы сусветны рэкорд. Трэцяе месца ў дзвюхборстве ў яшчэ аднаго беларуса — Максіма Шапарова.

Advertisement for BPS-SBERBANK. Includes logo, text: «ОАО «БПС-Сбербанк» информирует об установлении по срочным банковским депозитам физических лиц следующего размера процентов:» and tables of interest rates for various deposit terms and currencies.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА І ШЫМОН ПЕРЭС ПА ТЭЛЕФОНЕ АБМЕРКАВАЛІ РАЗВІЦЦІ ДВУХБАКОВЫХ АДНОСІН БЕЛАРУСІ З ІЗРАЉЕМ

Адбылася тэлефонная размова Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі з Прэзідэнтам Дзяржавы Ізраіля Шымонам Персам, у ходзе якой былі абмеркаваны актуальныя пытанні развіцця двухбаковых адносін, паведамлілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

«Кіраўнік беларускай дзяржавы аднавіў Прэзідэнту Ізраіля запрашэнне наведваць нашу краіну, прымеркаваўшы візіт да юбілею ізраільскага лідара, які будзе ў наступным годзе», — праінфармавалі ў прэс-службе.

Шымон Перэс у ходзе размовы падзякаваў Прэзідэнту Беларусі за дапамогу ў лячэнні высокапастаўленага прадстаўніка Ізраіля.

МІХАІЛ МЯСНІКОВІЧ АБМЕРКАВАЎ З МІНІСТРАМ ЭНЕРГЕТЫКІ РАСІІ ПЕРСПЕКТЫВЫ ПАСТАВАК ЭНЕРГАРЭСУРСАЎ У БЕЛАРУСЬ

Прэм’ер-міністр Беларусі Міхаіл Мясніковіч абмеркаваў учора ў Мінску на сустрэчы з міністрам энергетыкі Расіі Аляксандрам Новакам перспектывы паставак энергарэсурсаў у Беларусь.

Кіраўнік урада прапанаваў абмеркаваць пытанні паставак нафты ў чацвёртым квартале і на 2013 год. Пры гэтым ён адзначыў, што ў Беларусь прыняты ўжо асноўныя прагнозычныя паказчыкі сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на будучы год. Абедзве палаты парламента зацвердзілі бюджэт 2013 года, цяпер ён знаходзіцца на разглядзе ў Прэзідэнта. «Мы закладалі даволі вялікія аб’ёмы ў бюджэт, у тым ліку і па нафтахімічным комплексе», — адзначыў Міхаіл Мясніковіч. — У нас гэта не проста нафтаперапрацоўка, гэта поўны тэхналагічны цыкл, хімія». Таму гэта тэма бячыцца даволі актуальнай.

Прэм’ер-міністр пры гэтым падкрэсліў, што цяпер «няма ніякіх пытанняў, звязаных з купляй электраэнергіі». Ён падкрэсліў, што з Міністэрствам энергетыкі Расіі беларускі бок заўсёды імкнецца падтрымліваць канструктыўныя адносіны. «Хацелася б, каб добрыя, доверныя адносіны захаваліся», — сказаў Міхаіл Мясніковіч, звяртаючыся да новага міністра энергетыкі Расіі. Ён павіншаваў яго з назначэннем на пасаду кіраўніка Электраэнергетычнага савета СНД.

Пры гэтым прэм’ер падкрэсліў важнасць і асаблівасць адносін Беларусі з Расіяй. «Для Беларусі Расія — гэта многае, гэта больш, чым двухбаковыя адносіны, гэта брацкія адносіны», — сказаў ён. — Як ні кажу, як ні ажыццяўляй дыверсіфікацыю рынку, усё роўна рынак Расіі для нас прыярытэт, вялікая ёмістасць, тут нармальна выбудоваюцца розныя гандлёва-лагістычныя схемы. Думаю, у энергетыцы гэта таксама прысутнічае».

БЕЛТА.

ПАСТАНОВА

Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Аб выбранні Старшынні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЕ:

Выбраць Старшынёй Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Андрэйчанку Уладзіміра Паўлавіча.

Намеснік Старшынні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага схода Рэспублікі Беларусь В. ГУМІНСКІ
18 кастрычніка 2012 г., г. Мінск. № 6-П/1

ПАСТАНОВА

Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Аб выбранні намесніка Старшынні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

Выбраць намеснікам Старшынні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Гумінскага Віктара Аляксандравіча.

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь У. Андрэйчанка
18 кастрычніка 2012 г., г. Мінск. № 7-П/1

«БЕЛАЯ РУСЬ» СТАЛА ПАЗІТЫўНАЙ АСНОВАЙ ГРАМАДЗЯНСКАЙ СУПОЛЬНАСЦІ КРАІНЫ

Рэспубліканскае грамадскае аб’яднанне «Белая Русь» за 5 гадоў сваёй гісторыі стала пазітыўнай асновай грамадзянскай супольнасці краіны. Пра гэта заявіў старшыня «Белай Русі» Аляксандр Радзькоў, выступаючы на пашыраным пасяджэнні Рэспубліканскага савета арганізацый, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Стварэнне і дзейнасць РГА «Белая Русь» дазволіла яшчэ больш цесна згуртаваць прэзідэнцкую большасць. За 5 гадоў сваёй гісторыі «Белая Русь» стала пазітыўнай асновай грамадзянскай супольнасці краіны. Гэта пацвярджаецца цікаваасцю, імкненнем міжнародных і замежных арганізацый наладзіць з намі кантакты і сувязі, шматлікімі просьбамі аб супрацоўніцтве. Павышаная цікавасць праяўляецца да «Белай Русі» па ўсіх пытаннях грамадскага і палітычнага жыцця», — сказаў Аляксандр Радзькоў.

Гаворачы аб выніках работы Рэспубліканскага савета, старшыня аб’яднання падкрэсліў, што за гэтыя гады «Белая Русь» імкнулася стварыць пазітыўны імідж аб’яднання ў вачах насельніцтва краіны, заручыцца падтрымкай грамадзян. «Найбольш дзейсным механізмам інфармавання людзей аб дзейнасці арганізацыі з’яўляюцца праводзімыя ёю мерапрыемствы і акцыі. Напрыклад, «Белая Русь» — з любоўю да дзяцінці» і «Белая Русь» ўпрыгожвае Беларусь», а таксама іншыя акцыі. Аднак, разлічваючы нашы сацыяльныя праекты, нам не варта падмяняць дзейнасць дабрачынных арганізацый і прафсаюзаў. Для гэтага ў нас няма ні рэсурсаў, ні сродкаў. Ды і гэта не з’яўляецца нашай статутнай задачай», — адзначыў Аляксандр Радзькоў.

Падчас пашыранага пасяджэння Рэспубліканскага савета «Белай Русі», якое праходзіла ўчора ў Мінску, былі падведзены вынікі работы савета за 5 гадоў, а таксама абмеркаваныя новая рэдакцыя статута і праграмы аб’яднання і прыняты рашэнне аб унясенні іх у парадак дня чарговага ІІ з’езда «Белай Русі».

Банкі Беларусі адзначаюць прыток сродкаў насельніцтва ў тэрміновыя ўклады

Беларускія банкі адзначаюць прыток сродкаў насельніцтва ў тэрміновыя банкавыя ўклады. Іх аб’ём за студзень—версень 2012 года павялічыўся на Вр16, 6 трлн., або амаль на 40%, паведамлілі БЕЛТА ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацбанка па выніках пашыранага пасяджэння праўлення Нацбанка 19 кастрычніка ў Гродна.

«Ва ўмовах стабілізацыі эканамічнай сітуацыі ўзмацніўся прыток сродкаў насельніцтва ў тэрміновыя банкавыя ўклады. Іх аб’ём за студзень—версень 2012 павялічыўся на 16, 6 трлн. рублёў (на 39,3%). У тым ліку тэрміновыя рублёвыя депазіты насельніцтва выраслі на 45,8 % (на Вр4, 3 трлн). Тэрміновыя валютныя депазіты насельніцтва папоўніліся на 36% (на \$1,4 млрд)», — адзначылі ў Нацбанку.

У гэтым годзе ўзрос попыт на kredытаванне банкамі эканомікі ў нацыянальнай валюце. Калі ў першым квартале рублёвыя патрабаванні банкаў да эканомікі павялічыліся на 2,6%, за другі квартал — на 5,8%, то ў трэцім квартале — на 11,1%. За дзевяць месцаў яны выраслі на 19, 7 трлн рублёў (на 20,6%). Рост kredытавання ў замежнай валюце застаецца на стабільна высокім узроўні.

«САВЕТ РЭСПУБЛІКІ ЗАЙМАЕ НАЙВАЖНЕЙШАЕ МЕСЦА ў ПАЛІТЫЧНАЙ СІСТЭМЕ НАШАЙ ДЗЯРЖАВЫ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

«Не сакрэт, што некаторыя нашы надбольшчыліцы называюць Савет Рэспублікі нібыта залішнім элементом або штучнай надбудовай у сістэме беларускай улады, — скажаў кіраўнік дзяржавы. — Аднак само жыццё паказала — толькі дзейнічаючы разам, абедзве нашы палаты стварілі эфектыўны парламент, які служыць народу і захоўвае стабільнасць, мір і спакой у грамадстве».

Як адзначыў Прэзідэнт, Савет Рэспублікі выконвае ролю свайго роду палітыка-прававога «фільтра», калектыўнага эксперта ўжо прынятых дэпутатамі законапраектаў. «Гэта выключна важная, можна сказаць, прынцыповая рэч, — падкрэсліў беларускі лідар. — Вы павінны, ідучы ад жыцця, ад практыкі, адказаць на пытанне — ці прынесе той ці іншы закон рэальную карысць людзям і краіне? Ці рэальна выканаць гэты закон?»

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, цяпер у Палаце прадстаўнікоў рытуецца да разгляду каля 50 праектаў законаў. «Так што ў працы дзевяццацца ўключаюцца з першага дня», — заўважыў, звяртаючыся да сенатараў, беларускі лідар.

Сярод прывяртытных напрамкаў законатворчай дзейнасці кіраўнік дзяржавы назваў эфектыў-

кі і вёскі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка таксама выдчыў неабходным развіццё і ўдасканаленне ў краіне мясцовае самакіраванне.

«Сітуацыя ў краіне ўжо даўно стабільная і кіруемая. Наша грамадства дастаткова пасталела для таго, каб развіццая далей, у тым ліку і ў плане стымулявання, падтрымкі мясцовай ініцыятывы

СПІКЕРАМ ВЕРХНЯЙ ПАЛАТЫ ПАРЛАМЕНТА АБРАНЫ АНАТОЛЬ РУБІНАЎ

У ходзе пасяджэння Старшынёй Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі 5-га склікання сенатары выбралі **Анатоль Рубінава**, які ўзначальваў верхнюю палату парламента папярэдняга склікання. **Яго намеснікам — старшынё прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Анатоль Русецкага.**

Зноў выбраць Анатоль Рубінава старшынёй верхняй палаты парламента прапанаваў член Савета Рэспублікі Аляксандр Косінец. Анатоль Рубінаў у сваю чаргу запэўніў, што на пасадзе Старшынні Савета Рэспублікі працягне работу ўсё, каб парламент займаў годныя пазіцыі як унутры краіны, так і на міжнароднай арэне. Падчас свайго выступлення ён акрэсліў уласнае бачанне найважнейшых задач для Савета Рэспублікі новага склікання.

Паводле слоў Анатоля Рубінава, сенатараў чакае вялікая праца

грамадзян. Па сутнасці, мясцовае самакіраванне — гэта і ёсць аснова дэмакратыі, — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Адзін з найважнейшых напрамкаў работы сенатараў, на думку беларускага лідара, — узаемадзеянне з насельніцтвам. «Парламентарыям трэба весці прамую размову з людзьмі, прыслухоўвацца да думкі грамадзян, улічваць іх жыццёвыя патрэбы. Работа сенатараў павінна быць бачная ў рэгіёнах. Сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі даюць масу магчымасцяў для яе асяятлення. Нараўне з дзяржаўнымі СМІ неабходна шыроў выкарыстоўваць інтэрнэт-рэсурсы».

ЗЯМЕЛЬНЫЯ ўЧАСТКІ, ЧЗКІ «МАЁМАСЦЬ», АФАРМЛЕННЕ СПАДЧЫНЫ І ПРывАТЫЗАЦЫЯ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— Як я разумела, пакуль не плануецца павялічваць кошт прыватызацыі зямлі?

— Змяненне падыходаў пры выкупе зямлі ва ўласнасць не плануецца. А вось пераацэнка кадастравага кошту зямельнага масіву ў вашым месцы можа быць. Пераацэнка ажыццяўляецца па заказе адпаведнага выканкама.

— На якіх умовах і калі можна будзе атрымаць зямельны ўчастак пад індывідуальнае будаўніцтва ў межах гарадоў-спадарожнікаў нашай сталіцы?

Аляксей Бяляеў, г. Мінск.
— А вы гэты дом у спадчыну афармлілі ўжо? Ён зараз ужо зарэгістраваны ў агенцтве па дзяржаўнай рэгістрацыі? Зямельны ўчастак аформлены?

— Дакладна не ведаю. Мабыць, аформлены.

— У першую чаргу вы павінны разабрацца з гэтым. Спадчынікам неабходна на працягу шасці месяцаў звярнуцца ў натарыяльную кантору і прыняць спадчыну. Пасля гэтага натарыяльная кантора выдае пасведчанне аб праві на спадчыну. З гэтым пасведчаннем, калі дом не быў аформлены бабуйлі, неабходна звярнуцца ў сельскі Савет для афармлення дакументаў на зямельны ўчасткі і на дом. Калі усё гэта зробіць і ў спадчынніка ёсць дакументы і на зямельны ўчастак, і на дом, то далей вам лепш падаць заяву ў мясцовы сельсавет, каб абназначыць прыналежнасць такога нерухомасці менавіта вам. У гэтай заяве неабходна ўдакладніць, што дом і зямельны ўчастак вы будзеце выкарыстоўваць і далай. У гэтым выпадку пытанню да гэтай нерухомасці з боку мясцовых улад не будзе.

Калі падобных дакументаў на дом і ўчастак няма, то трэба пачынаць з натарыуса. Неабходна ўдакладніць, ці адкрыта яшчэ спадчынная справа, што з тэрмінамі на яе афармленне і г.д. Зараз у сельскай мясцовасці існуе спрочынены парадак афармлення спадчынных правоў на такія домкі і зямельныя ўчасткі.
— Але мы там даволі рэдка бываем…
— Гэта не з’яўляецца падставай для таго, каб адбіраць у вас домкі і зямельны ўчастак. Галоўнае, каб усё было аформлена, самі аб’екты выкарыстоўваліся і плаціліся падаткі. Каб ўчастак і дом былі ў нармальным стане — вось тады праблем не будзе.

— У мяне пытанне аб прыватызацыйных чзках «Маёмасць». Ці магчыма гэтыя паперкі абмяняць на акцыі нейкіх прадпрыемстваў? Ці можна іх зараз прадаць?

Сяргей Каваленка, г. Брэст.

— Чэкі «Маёмасць» можна абмяняць на акцыі акцыянерных таварыстваў. Вам трэба звярнуцца ў Беларубсанк. Там існуюць пералікі акцыянерных таварыстваў, акцыі якіх магчыма абмяняць на прыватызацыйныя чзкі. Такія пералікі пастаянна абнаўляюцца. Тэрмін дзеяння чэкавай прыватызацыі вызначаны заканадаўствам да 1 ліпеня 2013 года. Магчыма, што гэты тэрмін будзе яшчэ падоўжаны.

Зямельны ўчастак і дом, дзе працяглы час ніхто не жыве, мясцовыя ўлады адбіраць не маюць права. Галоўнае, каб такая нерухомая маёмасць была зарэгістравана, плаціліся адпаведныя падаткі, а ўчастак і дом былі ў нармальным стане.

— Як толькі будзе прынята адпаведнае рашэнне па канкрэтным буйным прадпрыемстве, то адрозу насельніцтва аб гэтым праінфармуоць.

Мерапрыемствы па продажы акцый кшталту народнага ІРО, які гэта было зроблена на Мінскім заводзе пеністых він, плануюцца і ў далейшым.
Галоўныя падыходы пры прыватызацыі буйных прадпрыемстваў у нашай краіне вызначаны. Неабходна шукаць інвестараў, новых эфектыўных уласнікаў.
— Добры дзень, Георгій Іванавіч. Мы шматдзетная сям’я. У нас у Мінску ёсць

«Савет Рэспублікі разам з Прэзідэнтам у самым крытычным моманты прымае самыя важныя рашэнні. Вы пра гэта павінны памятаць. Гэтым усё сказана, — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка. — Самае галоўнае — кожны з прысутных тут павінен адчуваць сябе адказным за краіну і дарабы беларускага народа».

На думку Старшынні Савета Рэспублікі, павінны стаць больш плённымі і зносіны сенатараў са СМІ: «Голас сенатара павінен гукаць у СМІ. Трэба, каб мы больш актыўна выказвалі сваю пазіцыю па актуальных пытаннях, не адмоўваліся, але і не ператваралі гэта ў «гаварыльню».

Акрамя таго, Анатоль Рубінаў не выключае, што членам верхняй палаты трэба будзе прааналізаваць выбарчае заканадаўства Беларусі, прапанаваць далейшыя варыянты развіцця парламента ў краіне. «Сёння ў нас мажытарная выбарчая сістэма. Нам трэба будзе абмяркоўваць, сапелі мы ці не для змены выбарчай сістэмы (у прыватнасці, пераходу да змешанай сістэмы, каб частка парламентарыяў выбіралася па партыйных спісах)», — скажаў Анатоль Рубінаў.

«Я пастараюся, каб мы працавалі без лішняга піару, пустага склынання паветра, але спакойна, па-дзелаваму, і каб ад нас былі карысць», — рэзюмаваў Анатоль Рубінаў.

Надзея ПАЎЛАВА.

АБЗАЦ

▲ Мінскі планетарый 20 кастрычніка правядзе Дзень астраноміі. Усе ахвотныя змогуць бясплатна паглядзець у тэлескоп, паслухаць навукова-папулярныя лекцыі, наведваць фотавыставу касмічных здымкаў. Мінскі планетарый размешчаны ў дзіцячым парку імя Горкага. Глядзець у тэлескоп можна будзе ад 17:00 да 22:00.

▲ Пад Гродна прычп, які адарваўся ад «КаМАЗа», стаў прычынай гібелі сямі з трох чалавек. Стражэнне ДТЗ адбылося ў в. Каробчыцы. У бок Гродна рухаўся «МАЗ». Нецкана ў яго адчыніўся прычп і выехаў на паласу сустрэчнага руху. Прычп уразіўся ў Volkswagen Passat, за рулём якога знаходзілася жанчына, а ў салоне — усе 14-гадовая дачка, маці і цётка. Маці, дачка і бабуйлі загінулі на месцы, чацвёртая пасажырка (сястра кіроўцы) знаходзіцца ў рэанімацыі.

▲ Супрацоўнікі мінскай міліцыі затрымалі збытчыкаў спайсу. Маладыя людзі прадавалі свой тавар проста на стадыёне аднаго са сталічных каледжаў. Іх патаўнічнымі пакупнікамі павінны былі стаць студэнты і падлеткі. Былі затрыманы двое маладых непрачуючых мінчп. Пры асабістым аглядзе ў іх знайшлі 68 падрыхтаваных для рэалізацыі пакецікаў з псіхатропам.

ПОЎНЫ АБЗАЦ

▲ У Батумі (Грузія) урачыства адкрылі вежу-фантан, адкуль замест вады будзе біць чача — вінаградная гарэлка. Мясцовыя жыхары і журналісты назвалі гэты экзатычны аб’ект Чача-Таўэрам. Адрыві фантан мэр сталіцы Аджары Леван Варшаламідз. «Усе ахвотныя, нашы гараджане, замежныя госці аб турстыі будучы мець магчымасць пакаштаваць чачу», — запэўніў ён. Між тым традыцыйна грузінскай гарэлка не будзе «ліцца ракой» — яна будзе падавацца ў фантан замест вады раз на тры дні ўсяго на 15 хвілін. Будаўніцтва Чача-Таўэра вышынёй 25 м было прафінансавана мэрыяй Батумі і абшлось амаль у паўмільёныя долараў. У інфраструктуру вежы ўваходзіць таксама інфармацыйны цэнтр, 4 адкрытыя басейны і іншыя аб’екты. Задума ралічана на прыцягненне турыстаў. Кожны раз з фантана будзе ліцца чача розных вытворцаў, што стане для іх своеасаблівай рэкламай.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ВАКЦЫНА ПАДАЕ З НЕБА

Трымайцеся далей ад зоны палётаў
Дзяржаўнае прадпрыемства «Беллесавія» праводзіць работы па вакцынацыі дзікіх жывёл з дапамогай спецыяльных прынад, якія раскідваюцца з самалётаў. Выкарыстанне авіяцыі пры імунацыі, у адрозненне ад раскідвання прынад уручным, што практыкавалася яшчэ нядаўна, дае большы эфект, бо забяспечвае раўнамернае пакрыццё і поўны ахоп усёй тэрыторыі, якая падлягае апрацоўцы.

Блістар-прынады з вакцынай раскідваюцца з паветраных гартоў на тэрыторыі Мінскай, а таксама Гродзенскай і Віцебскай абласцей уздоўж мяжы з Літоўскай Рэспублікай. «Беллесавія» задзейнічала для гэтага самалёты «АН-2» з аэрадрома Хожва Маладзешчанскага раёна. Прынады з вакцынай раскідваюцца з разліку 23 адзінкі на адзін квадратны кіламетр тэрыторыі. Самалёты ляцяць з хуткасцю 150-180 кіламетраў у гадзіну на вышыні 150-200 метраў. У мэтах бяспекі людзям, якія апынуліся ў месцах правядзення такіх работ, трэба трымацца на адлегласці ад зоны палёту, каб пазбегнуць траўмаванням прынадамі з вакцынай. Яны ўзляюцца сабой рыкетцы шэрага ці цёмна-карычневага колеру масай да 30 грамаў, вырабленыя з кампанентаў кармоў, што ядуць драглежныя жывёлы, са спецыфічным пахам. Пры выпадковым пападанні вакцыны (змясціва блістару) на адкрытыя ўчасткі цела ці сілізійныя абалонкі вока, рота ці носа іх неабходна прамыць вадоў, апрацаваць 2-працэнтным растворам пітной соды і звярнуцца ў мясцовую ўстанову аховы здароўя.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ІЗВЕЩЕНИЕ

о проведении аукциона

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Комиссии по работе с имуществом, обращенным в доход государства при Борисовском райисполкоме (продавец), проводит повторный открытый аукцион по продаже одноэтажного кирпичного здания материального склада, инвентарный номер 610/С-41294, об.пл. 816,4 кв.м., расположенного по адресу: Минская область, Борисовский район, Пригородный с/с, д. Углы, ул. Октябрьская, 5. Начальная цена – 498 871 800 бел.руб. Площадь земельного участка 0,6036 га (предоставлен ДУП «ГМК-199» на праве аренды по 08.07.2042г. Ограничение в использовании: 0,0442 га – охранный зона ЛЭП свыше 1000 вольт). Задаток 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012108260016; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в евро (EUR) – 3012108260032; в долларах США (USD) – 3012108260029; в российских рублях (RUB) – 3012108260045; в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня проведения аукциона на расчетный счет организатора торгов. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rft.by. Объект обременен договорами аренды. Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда» от 11.09.2012. Аукцион состоит из **05.11.2012** в 12.00 по адресу: Минская обл., г. Борисов, ул. Чапаева, б. 6. **25.11.2012** в участие и необходимые документы принимаются по **02.11.2012** до 17.00 по адресу: г.Минск, ул. Чкалова, д. 5, к. 324. Тел: (8017) 224-61-34; 500-47-12.

■ Кропка на карце

АХ, ЯК ХОЧАЦА ВЯРНУЦА...

Дзякуючы папулярнай песні ў выкананні Анжэлікі Варум, якая стала «гімнам» не менш папулярнай праграмы «Гарадок», адным з самых вядомых беларускіх гарадоў стаў менавіта Гарадок Віцебскай вобласці. Хоць у самім Гарадку ніхто не лічыць, што менавіта іх гарадок натхніў аўтараў шлягера.

ЧЫМ СУСТРЭЎ ГАРАДОК

Прыемна здзівіла, што ў Гарадку не афішуюць свае праблемы. Толькі і чуу ад мясцовых жыхароў, што усё ў іх добра. На гербе Гарадка — леў. Герб, дарчы, вядомы з XVI стагоддзя. Леў, сімвал мужнасці і храбрасці тутэйшых воінаў, на фоне залацістага поля...

Кінулася ў вочы, што ўсе гарадскія фантаны не працавалі — «адключылі на прафілактыку». Хацелі убачыць славутоў гарадоўку крыніцу, каб напіцца, ды тутэйшыя не паралілі. Паводле іх слоў, яна ператварылася ў «бруднае месца». Пацвярджэннем былі адпаведныя фота, якія мне паказалі на мабільным тэлефоне. Жыхары Гарадка патлумачылі, што мясцовыя камунальнікі, вядома, маглі б навеціць парадак, як, напрыклад, зрабілі гэта ў парку, дзе ляжэць адпачываць мамы з дзецьмі. Ды, паводле іх слоў, крыніца «не была замацавана за сістэмай ЖКГ». Падчас экскурсіі

■ Спажывецкі кошшк

2 частка

Сёння на паліцах крам нас сустракаюць дзсяткі гатункаў хлеба, малака, каўбасы і іншых прадуктаў — розных найменняў, гатункаў, цэнавых катэгорый. Як зрабіць правільны выбар?

ВАЗЬМІЦЕ ЛЕПШ КАВАЛАК МЯСА І ПРЫГАТУЙЦЕ ЯГО САМІ

Мяса нам жыццёва неабходна. Менавіта яно змяшчае набор амінакіслот, без якіх жыццядзейнасць чалавечага арганізма немагчымая, прычым адкладзі гэтага рэчывы ў запас наш арганізм не здольны. А вось каўбас адназначна неглы назваць карысным прадуктам. «Хутчэй, гэта прадукт зручны, звыклы», — лічыць старшы навуковы супрацоўнік лабараторыі вывучэння статусу харчавання насельніцтва аддзела гігіены харчавання Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру гігіены Наталія ЦАМБАРЭВІЧ. Таму лепш, вядома, купіць кавалак мяса, чым нейкі перапрацаваны паўфабрыкат.

Каб выбраць добрае мяса, Наталія Цамбарэвіч раіць звернуць увагу на наступныя моманты:

- ✓ Свежае мяса — эластычнае, пругкае. Калі на яго націс-

НЕКАЛЬКІ ПРАВІЛАЎ ПАВОДЗІН У КРАМЕ

○ Выключце з прадуктовага кошшка прадукты, у складзе якіх больш за 10 інгрэдыентаў. Многія з гэтых інгрэдыентаў — гэта розныя віды цукроў і хімічных харчовых дабавак, дададзеныя ў прадукт вытворца для паляпшэння яго смакавых якасцяў, знешняга выгляду і тэрмінаў захоўвання. І хоць шкода большасці такіх дабавак не даказана, уплыў некаторых з іх на здароўе чалавеча ўсё яшчэ да канца не высветлены.

○ Выключце прадукты, састаў якіх не зможа прачытаць васьмігадовае дзіця. Гідракірапілідзіакрамфасфат або поліаксіціленскарбтан трысцераат — гэта не ежа.

○ Выключце ўсе прадукты, тэрмін захоўвання якіх неразумна вялікі. Вялікі мала натуральныя прадукты можа захоўвацца доўга (выключэнне — мёд, некаторыя крупы і г.д.)

○ Выключце паўфабрыкаты, акрамя свежазамарожанай агародніны і садавіны. Лепш вазаць патрэбныя інгрэдыенты і прыгатуе гэтыя стравы самастойна — для здароўя і кашалька гэта будзе нашмат карысней.

○ Дадайце ў кошшк спецыі. Імі можна стварыць яркі і абсалютна натуральны смак і абвясціць без прамысловай хіміі. Купляйце менавіта прыправы (шафар, календра і інш.) у заводскай упакоўцы. Лепш, калі тэрмін прыдатнасці сідзе не больш чым напалова — прыправа будзе больш духмянай. Пры гэтым пазбягайце булённых кубікаў і гатовых сумесей («для курцы», «для плова»).

ся нечаканаму візіту карэспандэнта. Але ж паказаць тое, што ствараюць майстры, не адмовіліся. Слова «фальклор» у назве ўстаноў падкрэслівае асаблівае гэтага дома. У штаце ёсць спецыяльны метадыст, які займаецца менавіта фальклорам. У Доме працуюць 12 гуртоў: ёсць і па ганчарстве, і па ткацтве паясоў... Славуці гарадоцкі пояс у свой час быў вядомым не меней за слупкі. Больш шырокія вітыя паясы насілі мужчыны, вузкія — жанчыны і дзеці. Майстрыха Наталія Леанідаўна Юшкова аднавіла тэхніку вырабу пояса па старадаўнім узору. Арыгіналы былі знойдзены падчас экспедыцыі па вёсках. Марына Леанідаўна Гушча аднавіла ажурнае ткацтва, якое нарадзілася менавіта ў Гарадоцкім раёне. Цікава, што пра майстроў з Гарадка ведаюць не толькі ў блізкіх замежжы, але і ў далёкай Венесуэле. Там пабывала адна з майстроў у складзе Беларускай дэлегацыі.

На жаль, працуюць людзі з залятымі рукамі не ў самых лепшых умовах. Дом рамястваў размешчаны ў будынку, пабудаваным у дарэвалюцыйны час. Як расказала маці адной з дзюўчынак, якія наведваюць гурток, тут няма ні каналізацыі, ні водаправода, ні цэнтралізаванага ацяплення. Саграваюць памышанкі ў халадзінных печах. І толькі адна з іх працуе нармальна. Дзеянне як у такіх умовах займацца? Каб рупкі памыць пасля, напрыклад, лепкі трэба пачакаць, пакуль з калодзежа прынесуць вады. Ваду падагрэюць — тады дадуць памыцьца. У памяшканнях зімой халадна...

Паглядзеў на экспанаты. Ёсць вырабы, выкананыя з дапамогай тэхнікі так званых спіральнага плячэння — даўно забыты від рамяства. Аднавіла яго Людміла Генадзьеўна Гаравава. Шмат тут твораў ганчарства і касцюмаў. Цікава, дарчы, што кожны супрацоўнік дома рамястваў вышыў сабе строй, некаторыя і не па адным. Дарчы, калі ў суседняй Расіі (а Гарадоцкі раён з ёю на мяжы) жанчыны калісьці насілі сарафаны, беларускія прыгажуні — сяны, аналаг сарафанаў — насілі ў беларускім памежжы і сарафаны-«вілачкі» (вілачка — адмысловая маленькая спілка сарафана). Майстры з Гарадка апраунулі некалькі творчых калектываў, не толькі тутэйшых, але і расонскі, віцебскі... Прадстаўле-

ны ў доме рамястваў насамрэч унікальны творы ткацтва «на ніту» (калі выкарыстоўваюцца пры ткацтве толькі рукі майстра і ніткі), а таксама вышыўка па сетцы. На сцяне аднаго з пакояў ёсць фотаздымкі майстроў, якія пайшлі ўжо з жыцця. Людзі пра іх памятаюць.

П'ЯНАЯ САЖАЛКА І ПАНСКІ «ХАЛАДЗІЛЬНІК»

У Гарадоцкім раённым краязнаўчым музеі расказалі, што ў турыстычным сэнсе прыезджкі можа зацікавіць не сам Гарадок, а больш раён. Супрацоўнікі музея распрацавалі некалькі турыстычных маршрутаў. Сам музей быў створаны ў 1976-м. Да 1995-га працаваў у аднапавярховым невялічкім будынку. Цікава, што знаходзіцца ён у былым будынку суду.

Адразу перад музеём — валуны, на якіх замацаваныя памяткі дошкі, прысвечаныя Канстанціну Веранічыну, вядомаму як аўтар пэмы «Тарас на Парнасе». Ён нарадзіўся ў вёсцы Астраўляны. Дошкі з'явіліся толькі ў 2001 годзе. Летам, дарчы, у Гарадку праводзяць тэматчны фест, прысвечаны аўтару і пэме. Падводзяць вынікі конкурсу паэтаў і празаікаў. Ды і самі Астраўляны — месца правядзення цікавых мерапрыемстваў, у тым ліку і прэзентацыі традыцыйных беларускіх страў.

У музеі ёсць экспазіцыі этнаграфіі і народных рамястваў. Турыстам расказваюць, як жылі ў краі ў XIX—пачатку XX стагоддзяў. Сярод іншых экспанатаў — пазваночнік маманта. Нават у Віцебску такога няма. Што яшчэ ўразіла: на першым паверсе ля ўвахода сталі дарэвалюцыйныя клавійны інструмент, на якім, бывае, гасцям дазваляюць пайграць.

У Гарадку пакажуць і ўзгор'е, з якога пачынаўся горад, і вуліцу Зялёную, дзе знаходзілася гарадзішча (там ёсць чатыры курганы (археалагі ўсё збіраюцца іх «раскрыць». — Аўт.). У тых жа

Астраўлянах захаваліся сцены будынка былой панскай лядоўні, дзе захоўвалі прадукты. На жаль, былою панскаю стайноу цяпер не убачыш. А усё таму, што некалькі гадоў таму яе разабралі на цэгл.

Турыстам на тэрыторыі турбазы, што на возеры Лосвіда, пакажуць падмурк панскага дома. Захаваўся і тры падземныя хады, якія вялі ў бок возера, у суседнюю вёску... Ёсць дубы, якія пасадзілі па загадзе вала — яны растуць паўкругам вакол палыны, самаму старому аж 650 гадоў. Чатыры чалавекі лезь абдымуць гэтае дрэва. Побач крынічка. Самае дзіўнае, што на паліне да нашых дзён не вырасла ніякага пустазелля. Толькі трава. Мяркуюць, што змялі нейкім чынам апрацавалі.

У вёсцы Стайкі музейныя работнікі расказваюць пра паню Бондаравых — яны пабудавалі завод у Стайках, які працаваў да 1990-х. Там выраблялі спірт. Непадалёку пры панах выкапалі сажалку, якую людзі называлі П'янай, бо адтуль бралі ваду для патрэб завода.

Вёска Езярышча вядомая як самае халоднае месца на Віцебшчыне. Расказваюць экскурсаводы і пра мясцовае былое замчышка. Летам цікава будзе падысці да возера — самага вялікага па плошчы ў раёне з усіх 163-х азёр. Тут на астравах у заказніку гняздуецца больш за 60 відаў птушак. Многія занесены ў Чырвоную кнігу.

Паціху развіваюць музейныя работнікі экскурсійную справу. Шкада толькі, што ў аддзеле культуры няма вялікага аўтобуса — толькі мікрааўтобус. Таму ўзнікаюць праблемы: на чым вазіць па раёне так званых пешых турыстаў, якія прыехалі не на экскурсійным аўтобусе?

Прыязджайце ў Гарадок, у мясцовую глыбіну... Ціхі, мілы Гарадок. Я ўпаўнены, вам захацца сюды яшчэ вярнуцца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Гарадок — Віцебск.

■ Без межаў

Педагагічную эліту краін СНД запрасілі ў Мінск

З прапаноў арганізаваць штогадовы фестываль педагагічнага майстэрства з удзелам педагогаў з розных краін выступіў у Ерэване на II з'ездзе настаўнікаў і работнікаў адукацыі краін СНД міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь Сяргей Маскевіч: «Досвед правядзення такога фестывалю ў Беларусі ёсць, і мы будзем рады пашырыць яго маштабы, прыняўшы ў сябе гасцей з іншых краін, паколькі вывучэнне і абгульненне перадавога педагагічнага вопыту з'яўляецца ключавым фактарам развіцця прафесіяналізму настаўніка...»

Гэтымі днямі ў сталіцы Арменіі сабраліся прадстаўнікі дзевяці краін Садружнасці, якія прадстаўляюць педагагічную эліту сваіх краін — настаўнікі, навуковцы, кіраўнікі адукацыйных устаноў рознага ўзроўню, менеджары і кіраўнікі сістэмы адукацыі. У беларускую дэлегацыю ўвайшлі лепшыя настаўнікі краіны, якія пацвердзілі сваё высокае званне на конкурсе «Настаўнік года Беларусі», кіраўнікі сістэмы адукацыі, навуковцы і прадстаўнікі двух найбуйнейшых выдавецтваў — «Пачатковая школа» і «Адукацыя і выхаванне».

Адна з галоўных тэм, якая гучыць на з'ездзе, — гэта сацыяльны статус педагогаў і па-

дзённым прэстыжы педагагічнай прафесіі ў грамадстве.

На думку Сяргея Маскевіча, сучасны настаўнік павінен не толькі добра ведаць свой прадмет, але і аказваць уплыў на фарміраванне асобы маладога чалавеча, што зусім няпроста зрабіць у сучаснай інфармацыйнай прасторы. Без высокай кампетэнсцы настаўніка і аўтарытэту педагога сярэд дзяцей і бацькоў гэта наўрад ці магчыма. «Разумуючы важнасць ролі педагога ў пераарыентацыі развіцця сучаснага грамадства, мяркую, трэба разгледзець магчымасць стварэння агульных для краін СНД праграм педагагічнай мабільнасці», — дадаў кіраўнік беларускай сістэмы адукацыі.

Сяргей Маскевіч паведамаў, што сёння ў Беларусі навукаўцаў больш як 12 тысяч замежных грамадзян з 88 краін свету. За апошнія 10 гадоў колькасць замежнікаў, якія навукаўцамі ў Беларусі, узрасла ў 4 разы. Адукацыйнымі паслугамі, якія прапаноўваюць беларускія ўстановы адукацыі, карыстаюцца таксама больш як 8 тысяч грамадзян краін СНД, прычым кожны чацвёрты з іх атрымаваў адукацыю за кошт сродкаў беларускага бюджэту.

Надзея НІКАЛАЕВА

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2012 г.				
Наименование банка: ОАО «Банк БелВЭБ»				
(в миллионах белорусских рублей)				
№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 01.10.2012	на 01.10.2011
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	293 290,7	162 574,6
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	9 300,7	279,5
4	Средства в Национальном банке	1103	834 523,4	2 330 453,5
5	Средства в банках	1104	1 684 267,6	1 223 662,8
6	Ценные бумаги	1105	941 815,0	260 750,3
7	Кредиты клиентам	1106	9 476 551,4	4 393 648,5
8	Производные финансовые активы	1107	3 306,1	50 751,0
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	15 990,0	8 990,0
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	439 682,1	108 147,2
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	1,2	1,2
12	Прочие активы	1111	305 823,0	123 843,8
13	ИТОГО активы	11	14 004 551,2	8 663 102,4
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
15	Средства Национального банка	1201	271 141,6	1 175 721,2
16	Средства банков	1202	5 893 084,1	3 785 905,0
17	Средства клиентов	1203	5 139 742,8	2 565 679,3
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	289 818,5	-
19	Производные финансовые обязательства	1205	141,3	38 672,5
20	Прочие обязательства	1206	243 970,2	86 223,4
21	ВСЕГО обязательства	120	11 837 898,5	7 652 201,4
22	КАПИТАЛ			
23	Уставный фонд	1211	1 174 075,0	758 464,0
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	65 078,3	36 757,2
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	340 217,1	63 946,9
27	Накопленная прибыль	1215	587 282,3	151 732,9
28	ВСЕГО капитал	121	2 166 652,7	1 010 901,0
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	14 004 551,2	8 663 102,4

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2012 г.

Наименование банка: ОАО «Банк БелВЭБ»				
(в миллионах белорусских рублей)				
№ п/п	Наименование статьи	Символ	на 01.10.2012	на 01.10.2011
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	1 136 437,4	464 422,3
2	Процентные расходы	2012	615 908,7	216 275,6
3	Чистые процентные доходы	201	520 528,7	248 146,7
4	Комиссионные доходы	2021	233 750,3	83 199,0
5	Комиссионные расходы	2022	63 429,1	26 735,5
6	Чистые комиссионные доходы	202	170 321,2	56 463,5
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	367,7	2 934,6
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	333,7	322,3
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	95 087,4	146 410,2
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(63 824,2)	(23 173,7)
11	Чистые отчисления в резервы	207	89 268,6	178 370,9
12	Прочие доходы	208	46 620,6	10 266,1
13	Операционные расходы	209	320 960,1	149 297,9
14	Прочие расходы	210	52 092,1	20 087,0
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	307 114,3	93 613,9
16	Налог на прибыль	212	44 416,8	11 576,4
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	262 697,5	82 037,5

Председатель Правления П.В.Каллаур
Заместитель главного бухгалтера – директор департамента внутриванковских операций и отчетности И.И.Мерзлякова

ОАО «Банк БелВЭБ». Лицензия Национального банка Республики Беларусь на осуществление банковской деятельности от 29.03.2012 № 6. УНП 100010078.

ПАРКІ АДПАЧЫНКУ — НА АДПАЧЫНАК!

Вядома, лепш купляць не замарожаную, а астуджаную рыбу. Але Беларусь далёка ад мора, і на прылаўках марская рыба сустракаецца толькі ў замарожаным стане.

Вось якія парады па выбары рыбы дае Наталія Цамбарэвіч:

- Калі рыба страціла форму, абдраная, мае жаўтуявае адценне і цёмныя плямы — гэта паказчык таго, што яна была неаднаразова размарожана і замарожана зноў. Аб тым жа сведчыць і пах старога тлушчу. Мякца ў такой рыбы слаістая і распаўзаецца пры размарожванні.
- Дапускаецца выкарыстанне ледзяной глазуры, прычым на розных відах рыбы і на розных яе частках колькасць глазуры павінна быць рознай. Глазура неабходна для захавання арганалептчных паказчыкаў (рыба не так сохне) і мікрабіялагічнай бяспекі. Яна дазваляе падоўжыць тэрмін захоўвання рыбы. Але трэба ведаць, што вытворца павінен указваць на ўпакоўцы, колькі важыць рыба БЕЗ глазуры. Гэта значыць, павінна быць указана масавая доля рыбы і масавая доля рыбы без глазуры. Будзьце уважлівыя: часам крамы нарошчваюць зверху навуай глазуры яшчэ адзін тоўсты пласт лёду, а вы плаціце за ваду. Так што уважліва прыглядзецеся: глазура павінна быць не снежная-белая, а тонкая і празрыстая.

Сталічныя паркі пачалі кансерваваць атрацыённа да наступнай вясны. У мінулыя выхадныя аматары каруселяў і ахвотныя па-

ДЗІЦЧАЕ ПЫТАННЕ

2012 ГОД КНИГ
Што такое добра, а што такое дрэнна?.. Чаму адзін чынак добры, а іншы — дрэнны? І хто гэта вырашае?.. Вос асабліва на гэце, апошняе пытанне мне дагтуль бывае складана даць адказ адной вельмі няўрымслівай дзяўчыцы. Яна хоча і падрасла, але часам ставіць у тупік, калі даць адказ, здаецца, немагчыма. Ды і яна можа не паверыць на слова — усё думае, што гэта толькі яе так павучаюць. А патлумачыць жа трэба. І як добра, што ў такіх момантах можна сказаць: а ты пачытай, вост тут усё напісана... І калі ўсё ж слухае і бярэ ў рукі кнігу, то вынік бывае нечаканы і для яе, і для дарослых, якія на яе глядзяць у гэты момант: як жа гэта цікава!..

У сучасных дзяцей, як і ў сучасных дарослых, спакус шмат: асобныя тэлеканалы з гадзінамі мультфільмаў ці фільмаў, камп'ютарныя гульні, дзе можна завесіць суткамі. А колькі варыянтаў цацак! Але як бы ні забавлялі дзіця, яму ўсё роўна рана ці позна захоццачца зразумець, чаму дабро заўсёды перамагае зло. А пра гэта лепш за ўсё распавядаюць казкі, якія расказваюць дзецям мамы. Невыпадкова адна з кніг, якая сёлета убачыла свет, так і называецца «Мамаіна казка (выд. «Літаратура і Мастацтва»)». Кніжка аказалася паспяховай: у яе ўвайшла беларускія народныя казкі разам з унікальнымі народнымі. Магчыма, большасць цяперашніх бацькоў і бабур з дэдулямі самі патрэбны момант параўнання і прыняцця беларускіх казачных персанажаў, каб потым прасцей было патлумачыць дзецям, што ў кожнага народа ёсць свае казкі. І гэта натуральна: спадцаваць свет згодна з традыцыямі, якія прытрымліваюць увесць род. У кожнага народа ёсць свае героі, якія дапамагаюць разабрацца ў самых розных сітуацыях і зрабіць з іх свае высновы. У кожнага народа ёсць свае сімвалы, вобразы, праз якія можна наладзіць масток паміж ледзь уяўным светам дзіцячых фантазій і рэчаіснасцю. У кожнага народа ёсць свае словы, якія лепш за ўсё кладуцца на адчуванне рэчы і з'яў.

— Зараз ёсць попыт на дзіцячую кнігу як на рускай, так і на беларускай мове, — запэўнівае **Вераніка МАРУК, супрацоўніца выдавецтва «Літаратура і Мастацтва»**. — Дзіцячая літаратура разыходзіцца вельмі добра. Гэта не год, не паўгода, а пытанне некалькіх месяцаў. Кнігі запатрабаваныя і ў бібліятэках, і ў крамах краіны. Калі ў Мінску прасяца кнігі і на рускай, і на беларускай мове, то ў абласных і раённых гарадах вельмі запатрабаваныя беларускамоўныя кнігі.

Удакладню: мяне цікавяць не падручнікі, выданне якіх, напэўна, таксама можна аднесці да ліку кніг для дзяцей. І не толькі серыя кніг «Школьнае бібліятэка», калі выдаюцца творы пісьменнікаў, якіх праходзяць па праграме ці ў пазакласным чытанні.

Таму што наўрад ці правільна, калі дзіцячая кніга на беларускай мове будзе асацыявацца толькі з навучаннем. Дзецям важна, каб яна несла асаду і радасць. У пошуках такой кнігі я прайшла некаторыя сталічныя крамы — і, ведаеце, прапаноў не шмат. Можна, сапраўды разыходзіцца адраза? Высушыла прапаноў інтэрнэт-крам, дзе сёе-тое можна набыць. Знайшла навінкі, якія выпуцілі айчыныя выдавецтвы ўжо сёлета. Вось жа ў «Мастацкай літаратуры» — проста дапаможнік для бацькоў, якім патрэбныя калыханкі ці трапныя выразы для выхавання дзетка: «Дзе Купала начавала». Ды яшчэ ў густоўным мастацкім афармленні Ганны Салівончык. Укладальніца гэтай кнігі, **пісьменніца Алена МАСЛА** — чалавек, апантаны стварэннем менавіта дзіцячых кніг — працуе ў выдавецтве і ведае, чаму злавіць добрую дзіцячую кнігу бывае не проста:

— Я не падтрымліваю размову, што яма беларускай кнігі, няма беларускай дзіцячай літаратуры. Яна ёсць, яе спачатку трэба проста пабачыць. Але калі я няма дзе набыць, то, можа быць, і таму, што дзіцячыя кніжкі сёння вельмі хутка разыходзяцца. І насамрэч вельмі шмат людзей хочучы мець кнігу на беларускай мове: нехта выхоўвае дзяцей па-беларуску. Ды ўсё-такі ж мы ў Беларусі жыём. Беларуская мова — родная, да яе людзі цягнуцца, нават калі яна можа быць у пасіве, таму і кніжкі для дзетка на беларускай мове купляюць. Што тычыцца нашага выдавецтва, то мы стайм на абароне беларускамоўнай дзіцячай кнігі. У нас з'явіліся вельмі цікавыя праекты. Можна, іх пакуль не столькі, колькі хацелася б, але мы шукаем беларускіх аўтараў. Ёсць пэўныя праекты, калі мы падумаем, што хацелі б бачыць кнігу на канкрэтную тэму ў сябе. Тады мы замаўляем яе канкрэтнаму

аўтару, ведаючы, што ён можа яе напісаць. У нас так рабілася кніга «Кветкі» — фотаздымкі Паліны Грынчанкі найбольш распаўсюджаныя ў Беларусі кветка (васількі, рамонкі, бэз і гэтак далей) і да іх вершы Алены Церашковай. Ёсць вельмі цікавы аўтар, палеантолаг, навуковец Юрась Заіка. Мы замовілі яму кнігу пра тое, што было на тэрыторыі Беларусі мільярды гадоў таму. Гэта ўжо працуе маркетынгавая палітыка: адчуваець, чаго нестася на рынку, знаходзіш людзей, якія напішучу пра гэта. Вядома, нягледзячы на ўсю прастату размовы з дзецьмі, пісаць для іх — вельмі складаная праца. Таму людзей, якія ўмеюць для дзяцей пісаць, не так і шмат. Але цікавыя імёны ёсць: Геннадзь Аўласенка, Раіса Баравікова, пісьменнікі старэйшага пакалення Мікола Чарняўскі, Мікола Малеяўка, Уладзімір Ліпскі. З'яўляюцца і новыя імёны. Выйшла ў нас кніга Людмілы Ціняковай «Прыгоды летняга лугу». Гэта аўтарка з Гомеля, наша адкрыццё. Яна стала чалавек, але гэта яе першая кніга. Ёсць музыкант Уладзіслаў Бубен, які распачаў серыю кніг «Марцін і кацяня» для самых маленькіх. Гэта мілья гісторыі, якія пішучаца для багата ілюстраванай кнігі.

Дзіцячая кніга — гэта яшчэ і выхавацель густу. Таму ў ёй важныя абодва аўтары: той, хто напісаў словы, і той, хто іх паказаў у вобразах. А дзеці ж спачатку заўважаюць вокладку, глядзяць карцінкі, а пасля ўжо чытаюць. Таму ёсць пэўныя правілы, згодна з якімі падаецца дзіцячая кніга: яна павінна быць яркай, але з даступнымі, зразумелымі ілюстрацыямі. Каб зайчык быў зайчыкам, а ліска — ліскай. Гэта сусветная тэндэнцыя: дзіцячая кніга павінна быць з класічным дзіцячым малюнкам.

Найбольш паспяхоўнымі дзіцячымі праектамі становяцца багата ілюстраваныя. Дзякуючы афармленню і прыгожым фотаздымкам адрозны раскуляюцца пазнавальныя кнігі, укладальнікам якіх з'яўляецца Аляксей Бадак, прысвечаныя расліна, тлушчам, жывёлам. Заўсёды карыстаюцца попытам «Лясная кніга», «Блакітная кніга», «Чырвоная кніга» і «Касмічная кніга». У іх уваходзілі творы беларускіх пісьменнікаў пра лес, пра вяду, пра расліны і жывёлы, якія занесеныя ў Чырвоную кнігу, пра космас. Карысныя і патрэбныя веды таксама можна набыць праз казку, як гэта робіць геранія кнігі «Вавёрка піша сачыненне». У сучасных беларускіх дзяцей з'яўляюцца — так і павінна быць — свае казачныя персанажы. І няхай гэта будучы Баравіч на скутары, ці Зялёныя-гуліола, альбо вясёлыя парочкі Брык і Шыся. Раіса Баравікова, якая апошнім часам паспяхова працуе ў дзіцячай літаратуры, умее прыдумаць цікавы персанаж з беларускім, родным каларытам: ад касмалёту па імені Дранік фантазія прывяла да прыгод у Беларусі міжпланетнага пажарніка і іншых мамырыкаў. Персанаж «мамырык» — ад слова «мама»...

Калі паглядзець па найменнях кніг, якія выпускаюць выдавецтвы для дзяцей, — ёсць з чаго выбраць. Але сітуацыя такая, што пры ўсёй напружанай і доўрай працы выдавецтваў патэнцыяны чытач, нават той, які гэтыя кнігі чакае, можа іх не ўбачыць. Таму што выдавецтвы сёння ведаюць, што такое маркетынг і імкюцца працаваць так, каб сваю прадукцыю хутка прадаць. Бывае, увесць наклад імгненна разыходзіцца, а потым людзі, якія не паспелі набыць кнігу адразу, думаюць, як і дзе яе можна знайсці. У той жа «Мастацкай літаратуры» месяц калі выйшла кніга «Я — чалавек», накладам 2500 асобнікаў, яе ўжо няма: бібліятэкі расхалалі. Таму людзі, якія маюць уяўленне пра сённяшняю дзіцячую беларускую кнігу, вельмі шкадуюць, што часам не паспяваюць ці не маюць магчымасці яе набыць.

Наклады кніг у 1000, 1500, 2000, напэўна, рынкава абгрунтаваныя: выдавецтвам жа не хочацца рызыкаваць і рабіць кнігі, якія не разыходзяцца. Але калі ўзяць пад увагу, што колькасць патэнцыяльных чытачоў дзіцячых кніг усё-такі можа быць больш за мільён (у залежнасці ад колькасці дзяцей), то, натуральна, далёка не да ўсіх патэнцыяльных спажыўцоў новай дзіцячай кнігі можа патрапіць, нават з улікам бібліятэкаў. «У апошні час ёсць такая тэндэнцыя, што мы паціху павялічваем наклад», — гаворыць Вераніка Марук.

Але тут для выдавецтваў ёсць пэўная рызыка, таму што ўступаюць у гульні ўмовы сённяшняй выдавецкай дзейнасці. Гэта ўсё-такі бізнес, які абкладваецца падаткамі. Адапаведна, павышаюцца выдаткі, а кошт кнігі, асабліва дзіцячай, не можа быць з'яўжымым. Таму застаецца спадзявацца на тое, што здарэцца зразумее, у чым яе дзяржаўны інтарэс у сувязі з выданнем кніг для дзяцей і зробіць нейкую палёжку ў гэтым працэсе...

Ларыса ЦІМОШЫК.

ТЭАТР можна палюбіць аднойчы: паглядзець адзін спектакль, які пераверне душу і выкліча катарсіс, каб потым чакаць і шукаць гэтага ад іншых пастаноўкаў. А потым усё адно ўзгадаць той самы «свой» спектакль, які назаўсёды зрабіў цыбе заўзятым тэатралам.

Магчыма, у кагосьці гэта здарылася падчас міжнароднага тэатральнага форуму «Тэарт», які даў магчымасць глядачам Беларусі, якія добра ведаюць нашы тэатры, пазнаёміцца з тэатрам іншым. З тым, які прыязджае з іншых краін — бо для таго, каб лепш бачыць і ацэньваць сваё, трэба ведаць сучасны сусветны кантэкст развіцця тэатральнага мастацтва. З тым, які сёння можа паказаць тое, чаго мала ў беларускім тэатры: эксперыменту, новага духу, новых формаў. З тым, які мяняе цыбе, а праз цыбе імкнецца удасканаліваць свет.

Быць у кантэксце сучаснага тэатра вельмі складана. Гэта не кіно, якое сёння можна паглядзець на любых носьбітах, дзе табе трэба і калі трэба. Гэта не музыка, якую таксама можна набыць на дысках, скачаць у фармаце МР3, а то і пайсці на канцэрт, калі прыязджаюць выдатныя музыканты на гастролі. Гастролі тэатраў бываюць рэдка — янтаннае гэта задавальненне. Як і паездкі кудысьці — толькі дзеля таго, каб паглядзець нейкі нашоўны ў нейкай краіне спектакль, наўрад ці гэта будзе рабіць. А на дыску ці ў запісе — зусім не тое адчуванне. А вось такіх праекты, як фестываль «Панарамы» ці «Тэарт», пашыраюць магчымасці беларускіх тэатралаў. Тым і каштоўныя.

«Тэарт» змяняў свой фармат — і гэта выдатна. Тэндзень змяняюць некалькімі тыднямі тэатральнага жыцця. Пашырылі геаграфія, колькасць удзельнікаў. Да спектакляў, якія адзначаны расійскай «Залатою маскай», далучыліся пастаноўкі, створаныя ў блізкіх для нас краінах і не вельмі. І мы ўбачылі, што сучасны тэарт: **Пластычны**. З дапамогай рухаў можна сказаць сур'язныя рэчы, як гэта ўдалося артыстам пазнаўскага Тэатра тандэ: у адной з дзювох прывезеныя ў Мінск пастаноўка пад назвай «Мінус 2» яны здолелі ўзняць складаную тэму Халакосту, абы-

граўшы яе разам з залай, прымушчы тым самым кожнага адчуць сябе ў якасці ахвяры. І гэта рыса сучаснага тэатра — табе не проста паказаваюць, цыбе робяць часткай пастаноўкі.

Інтэрактыўны. Таму што глядача можна не толькі ўводзіць у дзею, але сам падзел паміж сцэнай і глядзельнай залай можна зрабіць умоўным, каб наогул яго не адчуваць. Так, напрыклад, вырашыў зрабіць літоўскі рэжысёр Оскар Каршуновіс у сваёй інтэрпрэтацыі п'есы Горкага «На дне», калі героі нібыта сядзелі ў начлежцы, але ж рэжысёр здолее дабіцца адчування ў гледачоў, што і яны — частка гэтай начлежкі і вельмі проста могуць

НАШ ВЫЖАД!

апынучца на дне жыцця. Мяжа паміж табою і удзельнікам і гледачом адсутнічае. Яшчэ і таму, што гэтакім спрыяў склад тых, хто быў на сцэне.

Акцёрскі. Акцёры ў сучасным тэатры павінны быць гатовы да ўсяго. Да самых складаных і неверагодных задач. Яны павінны ўмець паказаць любую эмоцыю — як акцёры таго ж Вільноўскага гарадскога тэатра. Нават часам лавіць сябе на адчуванні, што можа, гэта і не акцёры — настолькі натуральныя людзі, якіх ты бачыш на сцэне. І калі іх яднае адна ідэя — размаўляць з сучасным гледачом на сучаснай мове і на мове сучаснага тэатра, то атрымавацца як у артыстаў маскоўскага «Тэатр. Дос». Нязмушана і «па прыколу» разважае аб праблемах пакаленняў, пра якія ты толькі не гаворыць, і нікуды ад іх не падзенешся — гэта частка актуальнай рэчаіснасці.

Дакументальны. Сучасныя акцёры сёння гатовы дзеля мастацтва, яким жыць, сапраўды пускаць у сваю душу іншую істоту. Таму што жыццё — гэта людзі, з іх трагедыямі, людзі, якіх не зразумелі своечасова. Як у спектаклі «Персона. Мэрылія» варшаўскага тэатра імя Хлоўбка.

Дакументальны кірунак — распавядаць пра рэальных асоб — прадстаўляў у Мінску эстонскі Руска тэатр. Іх героі — Андрэй Таркоўскі, разам з якім у беларускую гледача была магчымасць перажыць «Адно

летнюю ноч у Швецыі». Таркоўскі — асоба-наватар. А без наватарства няма руху ў мастацтве. Таму сучасны тэатр гатовы да любых эксперыментальных — фармальных ці зсэнсавых. Ён гатовы да эксперыменту нават тады, калі ў аснове спектакля ляжыць абсалютна класічная рэч.

Літаратурны. Расійскі рэжысёр Кірыл Сярэбранікаў сваёй здольнасцю эксперыментавана выклікаў ужо столькі разоў ды скандалаў на радзіме. Але глядзець яго спектаклі трэба не з-за гэтага. Яго цікавіць сутнасць рэчы. Сутнасць можна не толькі акрэсліць словамі, але зрабіць відэачной. Відэачнасць неабавязкова павінна адпавядаць нашым уяўленням пра вядомыя словы. Калі ласка: «Мёртвыя душы Гоголя» ўвасобілі зусім па-іншаму ў Латвійскаму нацыянальным тэатры. Таму што літаратура ў Сярэбранікава — гэта толькі частка тэатральнай дзеі, якая працуе на ідэю — рэжысёрскую.

Філасофскі. Сучасны тэатр — гэта тэатр ідэі. Гэта тэатр з ідэяй. Тэатр дзеля ідэі. Дзеля чаго эстэтызм і прыгажосць карцінкі, якую бачыць глядач, калі няма сэнсу, які вынесе чалавек з тэатра? Таго сэнсу, які пераверне, можа быць, нечую сьведомасць.

ГЭТА ЛЮБОЎ...

Навошта Вобраз Божы ў сучасным спектаклі?

Калі сцэну пакінулі ўсе героі, калі яе вызвалі ад змбілі, у цэнтры застаўся вісець толькі твор — выява Ісуса. І тут дзяцей XX стагоддзя змянілі дзеці XXI-га. Падлеткі, выхаваныя без любові. Вяляя прыгнечулі іх увагу.

Далей дзеці забівалі Бога. Яны, можа, не ведалі, хто Ён, ці проста гулялі. Яны кідалі ў яго гранаты. Тыя адляталі — а ён заставаўся некрутаным. Ён вытрымаў. Дзеці сышлі. Але галоўнае пачалося пасля.

Твар Ісуса нібыта пакрыўся зморшчынамі, а потым счарнеў — ад гора, ад жаху. Калі зала засталася зусім у цемры. Чорнае палатно сарвалі — за ім адкрыліся літары, якія свяціліся ў цемры: «Ты ёсць мой пастыр». Яны свяціліся прыгожа, дварч надзею на тое, што, нават калі мы адварочваемся ад яго, ён нас не пакідае зусім.

Спраўды, у чалавечым жыцці бываюць сітуацыі выключнай чалавечай любові, якія б, здавалася, немагчыма выцярпець, без тых сіл, якія дае чалавеку волю Боская. Напэўна, гэта разумелі ўсе ў зале — ніводна чалавек не сышоў. А можа, і таму, што аўтар наўмысна ўзяў за аснову тую сітуацыю, у якой можа аказвацца кожны чалавек — у адным ці ў другім становішчы.

Пасля спектакля Рамаза Кастэлуцы на сустрэчы з гледачамі казаў пра тое, што насамрэч эскрэменты — гэта метафара. Метафара любові. Але навошта так часта паўтараць на сцэне гэтае падмыканне старога? Так усё зразумела. А для таго, каб можа быць зразумець бясконцае любові праз сітуацыю бясконцага выпрабавання. Сэнс любові — у бясконцасці. Яна не канчаецца. І калі б спектакль абмежаваўся толькі сцэнай бацькі і сына, гэтая метафара не адгрыла б сваю ролю ў спектаклі.

Калі сцэну пакінулі ўсе героі, калі яе вызвалі ад змбілі, у цэнтры застаўся вісець толькі твор — выява Ісуса. І тут дзяцей XX стагоддзя змянілі дзеці XXI-га. Падлеткі, выхаваныя без любові. Вяляя прыгнечулі іх увагу.

Далей дзеці забівалі Бога. Яны, можа, не ведалі, хто Ён, ці проста гулялі. Яны кідалі ў яго гранаты. Тыя адляталі — а ён заставаўся некрутаным. Ён вытрымаў. Дзеці сышлі. Але галоўнае пачалося пасля.

Твар Ісуса нібыта пакрыўся зморшчынамі, а потым счарнеў — ад гора, ад жаху. Калі зала засталася зусім у цемры. Чорнае палатно сарвалі — за ім адкрыліся літары, якія свяціліся ў цемры: «Ты ёсць мой пастыр». Яны свяціліся прыгожа, дварч надзею на тое, што, нават калі мы адварочваемся ад яго, ён нас не пакідае зусім.

Спраўды, у чалавечым жыцці бываюць сітуацыі выключнай чалавечай любові, якія б, здавалася, немагчыма выцярпець, без тых сіл, якія дае чалавеку волю Боская. Напэўна, гэта разумелі ўсе ў зале — ніводна чалавек не сышоў. А можа, і таму, што аўтар наўмысна ўзяў за аснову тую сітуацыю, у якой можа аказвацца кожны чалавек — у адным ці ў другім становішчы.

Пасля спектакля Рамаза Кастэлуцы на сустрэчы з гледачамі казаў пра тое, што насамрэч эскрэменты — гэта метафара. Метафара любові. Але навошта так часта паўтараць на сцэне гэтае падмыканне старога? Так усё зразумела. А для таго, каб можа быць зразумець бясконцае любові праз сітуацыю бясконцага выпрабавання. Сэнс любові — у бясконцасці. Яна не канчаецца. І калі б спектакль абмежаваўся толькі сцэнай бацькі і сына, гэтая метафара не адгрыла б сваю ролю ў спектаклі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

ТУМАН НАБЛІЖАЕЦЦА

Віталь Чарвякоў расказвае, што быць у ролі дырэктара здымачнай групы фільма «У тумане» вельмі няпроста

Стужку Сяргея Лазніцы «У тумане» паводле твора Васіля Быкава беларусы яшчэ не бачылі. Яна пакрыта туманам таямніцы і нечаканасці. Але ўжо хутка, на кінафестываль «Лістапад», які пройдзе ў Мінску з 2 па 9 лістапада, прыедзе і Сяргей Уладзіміравіч, і ўласна карціна. «У тумане», дарэчы, стане фільмам адкрыцця кінафестывала. Сапраўды, чаго спаборніцка, калі стужку і так узаагараўні ўжо ў Канах

прызам Міжнароднай Федэрацыі кінапрэсы ФІПРЭСІ?

Віталь Чарвякоў, дырэктар здымачнай групы са стажам, не толькі адказваў за арганізацыю здымак з беларускага боку, а нават выканаві эпізодычную ролю ў другім ігравым фільме Лазніцы. Для таго, каб працаваць над карцінай «У тумане», Віталь Анатольевіч пайшоў на панжэнне, але зусім гэтым не выхваліўся. І пакуль мы з вамі ў прадчуванні «Лістапада», ён расказаў «Звяздзе», чаму Віцебшчыну здымалі ў Латвіі, што лічыцца наветнаю на здымачнай пляцоўцы, навошта Лазніца прасіў беларусаў ляцца матам і як яны зрабілі немагчымае.

— **Віталь Анатольевіч, як вы патрапілі на фільм «У тумане»?**

— «У тумане» — карціна, якая для ўсіх стала нечаканасцю, таму што дырэктары здымачных груп, каму прапаноўвалі працаваць на фільме, адмовіліся: складана, тэрмінаў няма... На час, калі запусцілася карціна, я быў дырэктарам студыі ігравых фільмаў «Беларусьфільм». І калі ўсё дырэктары здымачных груп майго падраздзялення адмовіліся, я напісаў заяву, што хачу працаваць на фільме, і мне дазволілі. Знайшлі іншага чалавёка на маю пасаду. Шчыра хачу сказаць, што ў стужцы дырэктар здымачнай групы вельмі няпроста, але неверагодна цікава.

— **Што ўваходзіла ў абавязкі дырэктара здымачнай групы?**

— Быў бюджэт, за рамкі якога я не павінен быў выйсці. Я павінен быў зрабіць каштарыс, вызначыцца з тэрмінамі, супрацоўнікамі, хто будзе удзельнічаць у працэсе стварэння фільма з беларускага боку. Так атрымаўся, што 19 верасня 2011 года былі прызначаны здымкі ў Латвіі. А дагавор на ўдзел кінастудыі «Беларусьфільм» ў гэтым праекце быў падпісаны 5 верасня. Менш чым за 15 дзён нам трэба было сабраць усе неабходную маёмасць

кінастудыі і даставіць на месца здымак. У мяне атрымалася фура і дзве грузавыя машыны. На вываз гэтай маёмасці патрэбна было атрымаць дазвол ад Міністэрства культуры, Ваенна-прамысловага камітэта... Але спырацца трэба было ўсё гэта сфартаграфавача, праанумераваць, зрабіць вопіс, атрымаць дазвол, знайсці транспарт, аформіць візы. Калі мы прыехалі на здымкі, нас спачатку жудасна дакаралі, што, маўляў, мы ледзь не сарвалі здымкі і нас чакаюць ледзь не два месяцы. Але калі я патлумачыў, што дагавор падпісалі 14 дзён таму і мы за гэты час усё зрабілі, мне не паверлі. У беларускай камандзе было чалавек 15 (увогуле стандартная здымачная група складаецца недзё з 60 чалавек), нехта прыходзіў, нехта сыходзіў. Была наша брыгада асвятляльнікаў, два механікі здымачнай тэхнікі, мы прывезлі сваю здымачную апаратуру, оптыку, кран, вазкі. Амаль два месяцы ў верасні і кастрычніку здымалі вясенскі блок, потым на 8 дзён зімой, у студзені 2012 года, прыязджалі на здымкі зімовага блока. У агульным здымачны дзён будзе трохі больш за 30. Без уліку дзён падрыхтоўкі, пераездзў з аб'екта на аб'ект. Графік здымак быў настолькі шчыльным, што, бывала, мы па тры аб'екты здымалі за дзень. Аднагласць паміж аб'ектамі — недзё 30-40 кіламетраў. А гэта ўсё лясы, палі. За аснову ўзялі прыроду Віцебшчыны. А латвійская Латгалія вельмі падобна на наш Мёрскі край, Браслаўшчыну.

— **А чаму не здымалі ў Беларусі?**

— Па адной прстыя прычыне: мы не ўваходзім у Еўрапейскі фонд падтрымкі кінапраектаў Юрымаж (Eurimages). Таму грошы з Еўрасаюза, за шэнгенскай зоны, вылучаныя на кіно, не могуць патрапіць у краіну, якая не ўваходзіць у гэтую зону. Латвія, якая ўваходзіць у Шэнгенскую зону, стала апытальнай кропкай для здымак. Беларусы ў гэтай шматнацыянальнай камандзе (па падліках нямецкай прэсы, удзельнічалі спецыялісты 41 нацыянальнасці) вылучаліся прафесіяналізмам, працаздольнасцю... І чалавечымі якасцямі. Таму што кіно — гэта каласальная сумесная праца, падчас якой людзі становяцца як родныя.

— **Як атрымалася, што вы зняліся ў эпізодычнай ролі ў фільме «У тумане»?**

— Гэта здарылася падчас здымак змовага блоку, таму хачу асобна расказаць пра змовы перыяд здымак. Меркавалася, што мы павінны былі забяспечыць здымачную групу ігравым аўтатранспартам. Паколькі наш транспарт — гэта не рэплікаты, а сапраўдныя ігравыя машыны, якія лічыцца рарытэтнымі, то вываз іх нават за межы кінастудыі — толькі з дазволу генеральнага дырэктара кінастудыі, а за межы рэспублікі наогул не абмяркоўваецца. А па сцэнарый «палутарка» (грузавая машына часоў вайны), на якой паліцаі ездзяць, павінна ўзарвацца. Безумоўна, кінастудыя сваю машыну аддаць на такія справы не можа. Таму вырашылі зрабіць дакладную копію гэтай машыны без рухавіка. Таксама прывезлі яе на месца здымак. Да месца «узрыў» пад'ехаў сапраўдны машына, спухлікі камеру, паднялі яе на копію без рухавіка, начынілі выбуховкай, і ў кадры узарвалася копія. У апошні дзень змовы здымак тую то акцёр не прыхаў, ці што, да мяне падыходзіць асістэнт рэжысёра і гаворыць, што Лазніца хоча, каб я сыграў адну невялічкую ролю. Акцёрскі вопыт у мяне ёсць, я пагадзіўся. Практычна увесць здымачны перыяд быў рэжым маўчання: нікога на пляцоўцы лішняга няма, ніякіх журналістаў, ніякіх інтэрв'ю, забаронена было фатаграфаванне нават на мабільныя тэлефоны. У апошні дзень маюць дзень запасілі прасу, і яны пачалі мяне фатаграфаванне: таго, хто здымаўся апошнім, хто застаўся на пляцоўцы, так бы мовіць.

— **Дык усё ж каго вы сыгралі?**

— Так не расказаць, трэба глядзець. Сыходзіць з партызанскага атрада адзін з галоўных герояў, і яму услед крычэць партызанка: «Ты там махорачнік не забудзься!» Восі ўсё, невялічка роля.

— **Ці былі нейкія адзямельныя правілы на здымачнай пляцоўцы ў Сяргея Лазніцы?**

■ Час збіраць камяні

ВЯРТАННЕ ГЕНЕРАЛА

Гэтаі восенню ў Беларусь вярнуўся яшчэ адзін наш славаўты суайчыннік, імя якога за мяжой вядомае больш, чым тут. Вярнуўся амаль праз стагоддзе пасля таго, як у апошні раз бачыў беларускія краёвыя, і, на жаль, амаль праз 6 дзесяцігоддзяў пасля сваёй смерці... У Нацыянальным гістарычным музеі адбылася выстава, прысвечаная Сяргею Вайцяхоўскаму — генералу дзвюх армій, народжанаму на Віцебшчыне. Выставу адкрывалі паслы Чэхіі і Славакіі, а падзялі яе беларусы Аляксандр і Іна Радаева, якія самі толькі 2 гады таму ўпершыню пра Вайцяхоўскага пачулі. Аднак гэтыя два гады яны свядома прывялі аднаўленню гістарычнай справядлівасці. Выстава стала толькі пачаткам...

Генерал Вайцяхоўскі, Першая палова 1930-х гадоў.

«БЕЛАРУСЫ МОГУЦЬ ЛІЧЫЦЬ ЯГО СВАІМ»

«Звязда»: Аляксандр, у чым самая галоўная заслуга Вайцяхоўскага?

Аляксандр Радаеў: Гэты чалавек стаў каля вытокаў стварэння і становлення чэхаславацкай арміі ў 1920-1930-х гадах. Таму чэхі вельмі яго шануюць. У 1997 годзе яны ўзнагародзілі яго вышэйшай дзяржаўнай ўзнагародай — Ордэнам Белага Льва, пасмяротна. Акрамя таго, ён здолеў у непрагодных умовах вывесці астаткі белаі арміі ў Зыбайкале, чым выратаваў тысячы жыццяў. Але самае галоўнае — ён выканаў свой доўгі перад той Айчынай, на вернасць якой прысягаў, да канца, таму нам, беларусам, несправядліва не ведаць яго імя...

«З»: Як генерал з'явіўся ў вашым жыцці?

А. Р.: Усё пачалося з кнігі «Дом у выгнанні», якую мы купілі ў Празе. Яна прысвечана лёсу рускай паслярэвалюцыйнай эміграцыі ў Чэхаславакію. У гэтай кнізе мы і прачыталі пра генерала Вайцяхоўскага. Мне ўраўняў яго лёс — яркі і драматычны. Яго жыццё скончылася ў лагерах Іркуцкай вобласці — у тых мясцінах, дзе ён калісьці ваяваў у складзе арміі Калчака. Адначасова высветлілася, што ён ураджэнец Віцебска.

«З»: Як хутка нарадзілася думка пра выставу?

Іна Радаева: Амаль адразу. Мы выйшлі на выдаўчую кнігі і пазнаёміліся з вельмі цікавымі прадстаўнікамі рускай эміграцыі ў Чэхіі, якія паважаюць сваю гісторыю, захоўваюць яе, аплачваюць рускія пахаванні на Аляванскіх могілках у Празе — адным словам, выклікаюць вялікую павагу і жаданне пераймаць...

А. Р.: Тады мы і даведаліся, што аўтар нарыса пра генерала — унучаты пляменнік Вайцяхоўскага Сяргей Цылі — амаль 20 гадоў жыў у Мінску, але памёр за год да таго, як мы прачыталі кнігу. Гэта гэтага чалавека таксама вельмі драматычны.

«З»: Ці ёсць сёння людзі, якія гатовы дзяліцца эканатамі для выставы бясплатна?

А. Р.: Так. Адзін наш добра знаёмы чэх перадаў нам копію тэлеграмы тых гадоў. У ёй паведамляецца, што кавалерыйскай часці генерала Вайцяхоўскага ідуць праз Байкал. Жыхар Расцова-на-Доне, які спецыялізаваўся на броненякіх часоў грамадзянскай вайны, падзяліўся не толькі фотаздымкамі і інфармацыяй пра легендарны броненякі «Орлік», які Чэхаславацкі корпус захапіў у Бальшавікоў пад Сімбірск, але і даў спасылку на фотальбом, прысвечаны Вайцяхоўскаму. Гэты альбом быў у 1937 годзе падароны генералу як патрон аднаго з вайсковых парадаў. Мы спісаліся з уладальніка альбома — рускім, які жыве ў Празе і захапляецца вайсковай гісторыяй. Ён без усякіх умоў дазволіў адкасанаваць унікальныя фотаздымкі.

тэрыторыі Расіі. Па юрыдычных камандаваннях над ім прыняла Французская Рэспубліка. Аднак у Францыю на Заходні фронт Чэхаславацкі корпус мог патрапіць толькі праз Уладзівастоў і Ціхі акіян. Для гэтага яму належыла выканаць фантастычную задачу — пераадолець доўгі шлях па Транссібірскай чыгуначцы.

«З»: Як атрымалася, што Чэхаславацкі корпус стаў каталітарам грамадзянскай вайны ў Расіі?

А. Р.: Усё атрымалася да банальнага выпадкова. Паміж чэхаславацкімі і венграмі, якія рухаліся ў бок Уладзівастока, і палоннымі немцамі і венграмі, якія пасля Брэсцкага міру па той жа Транссібірскай магістралі рухаліся насустрач ім, існавала варажасць. І вось у маі 1918 года на чыгуначнай станцыі ў Чалыбіноў нехта з эшалона з ваеннапалоннымі венграмі кінуў Скончыў рэальнае вучылішча ў Вялікіх Луках і Канстанцінаўскае артылерыйскае вучылішча ў Пецярбургу. Пачаў службу з ўдзелу ў руска-японскай вайне, потым паступіў у Мікалаеўскую акадэмію Генеральнага штаба ў Пецярбургу, пасля заканчэння якой размеркаваўся ў Маскоўскую акругу, дзе ў 1913 годзе скончыў яшчэ і авіяцыйную школу. Ён быў з першай сотні рускіх лётчыкаў, і хоць потым абраў для сябе службу стравяго афіцэра, пацвердзіў права на нашэнне значка ваеннага лётчыка праз дзесяцігоддзе ў чэхаславацкай арміі. Гэта ж тычыцца і знака акадэміі Генеральнага штаба, які заўсёды быў у яго як на расійскім, так і на чэхаславацкім мундзіры.

І. Р. Думаю, беларусы з поўным правам могуць лічыць яго сваім. Ён не толькі тут нарадзіўся і вырас, але і паліў гэтую зямлю сваёй крывёй. У біяграфіях бацькі Першаі суветнай вайны пад Вейлікай і Маладзечна ён працяваў сябе як храбры афіцэр і таленавіты камандзір. Быў паранены і ўзнагароджаны.

«З»: Што вас больш за ўсё ўразаіла ў асобе генерала?

А. Р.: Сіла духу. Ён меў усе падставы не любіць Савецкую Расію, але пры гэтым ён адмовіўся слухаць у Рускай вызваленчай арміі, якая ваявала на баку Трэцяга рэйха супраць СССР. Яго асоба выклікае павагу і павагу і ўзнагароджаны.

«З»: Ці ёсць сёння людзі, якія гатовы дзяліцца эканатамі для выставы бясплатна?

А. Р.: Так. Адзін наш добра знаёмы чэх перадаў нам копію тэлеграмы тых гадоў. У ёй паведамляецца, што кавалерыйскай часці генерала Вайцяхоўскага ідуць праз Байкал. Жыхар Расцова-на-Доне, які спецыялізаваўся на броненякіх часоў грамадзянскай вайны, падзяліўся не толькі фотаздымкамі і інфармацыяй пра легендарны броненякі «Орлік», які Чэхаславацкі корпус захапіў у Бальшавікоў пад Сімбірск, але і даў спасылку на фотальбом, прысвечаны Вайцяхоўскаму. Гэты альбом быў у 1937 годзе падароны генералу як патрон аднаго з вайсковых парадаў. Мы спісаліся з уладальніка альбома — рускім, які жыве ў Празе і захапляецца вайсковай гісторыяй. Ён без усякіх умоў дазволіў адкасанаваць унікальныя фотаздымкі.

«З»: І гэта ў абстаенні, калі тыя ж чэхаславацкі, кідаліся то туды, то сюды...

А. Р.: Чэхаславацкі аказаліся заложнікамі абставін. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі і заключэння Брэст-Літоўскага міру яны аказаліся перанены на гратах на

БЕЛЫ ГЕНЕРАЛ

Аднак чэхаславацкі не адыходзілі ад чыгуначкі: яны не хацелі памираць у чужой краіне. У канцы 1918 года пачалася супярэчнасці паміж кіраўніцтвам Чэхаславацкага корпуса і Калчаком. Тады Вайцяхоўскі падтрымаў Калчака і ў пачатку 1919-га вярнуўся на рускую службу ў войска Вярхоўнага Кіраўніка Расіі ў тым жа чыне генерал-маёра. Пасля бітвы генерала Капеля і расстрэлу адмірала Калчака Вайцяхоўскі ўзначаліў знамяці Вялікі сібірскі лядовы паход і давеў свае войскі да Чыты, дзе яны сустрэліся з войскамі атамана Сямёнава.

«З»: Пра тое, наколькі была складанай сітуацыя на гэтай вайне, сведчыць выпадак з расстрэлам генерала Грывіна...

А. Р.: Гэта адзін з самых супярэчлівых эпізодаў у біяграфіі Вайцяхоўскага. Войскі белага генерала Грывіна без дазволу адступілі і тым самым ааганілі для чырвонаармейцаў фланг арміі. Гісторыкі пішуць, што Вайцяхоўскі асабіста застрэліў генерала Грывіна за адмову выкаваць загад, але мне здаецца каментарваць гэтую сітуацыю. Нам складана сёння ўявіць, наколькі стомленыя былі ў тыя дні людзі, наколькі напружаная атмасфера, наколькі важна было ўтрымліваць дысцыпліну ў арміі і які шмат у тыя часы было

зрады і мяцежных настрояў. Не бяруць судзіць ні Грывіна, ні Вайцяхоўскага.

І. Р.: Хутчэй за ўсё, у тых абставінах Вайцяхоўскі не мог паступіць інакш. Паказальна, што ён не прыняў маральна-этычных прынцыпаў вядзення вайны генералам Сямёнавым, калі пасля ўз'ядання здуў кіраўніцтва войскамі Расійскай Усходняй украіны і камандзіраваў у Крым.

«З»: Паказальна і тое, што чэхаславацкі не забылі свайго генерала.

А. Р.: Так. Як толькі Вайцяхоўскі эвакуіраваўся ў Канстанцінопаль, ён атрымаў запрашэнне Чэхаславацкага ўрада на службу. Гэта міжваеннае 18-годдзе ў Чэхаславакіі было, бадай што,

адзіным адносна спакойным перыядам яго жыцця. Вайцяхоўскі ў Чэхаславакіі зрабіў галавакружную кар'еру: камандзір брыгады, дывізіі, аргі, арміі... У вайсковай іерархіі таго часу ён займае чаквёрту па значнасці пасаду пасля міністра абароны, галоўнага інспектара і начальніка штаба.

І. Р.: І зноў да канца застаецца верным сабе. На вяршыні сваёй кар'еры, падчас Мюнхенскага крызісу 1938 года, ён заняў акраўтыўную антыкапітуляцкую пазіцыю, за што быў адпраўлены ў адстаўку. Па ўспамінах сына, ён гатовы быў здзейсніць у Чэхаславакіі дзяржаўны пераварот, каб не дапусціць падзелу Чэхіі і перадачы яе пад немечкі пратэктарат.

«З»: Нягледзячы на гэта, у 1945-м яго арыштавалі савецкія органы. Чаму ён не з'ехаў разам з сям'ёй, каб пазбегнуць арышту?

І. Р.: Магчыма, таму, што быў грамадзянінам Чэхіі, адстаўным генералам чэхаславацкай арміі, з немцамі ніколі не супрацоўнічаў і не мог сабе ўявіць, што яго будзе судзіць за падзеі 25-гадовай даўніны. Яго асудзілі за службу ў арміі Калчака на 10 гадоў лагераў. Ён не дажыў да вызвалення 4 гады, памёр у 1951 годзе ад сухотаў і знясілення. У 1996 годзе быў рэабітаваны Галоўнай ваеннай пракуратурай Расійскай Федэрацыі.

Аляксандр Радаеў на адкрыцці выставы ў Мінску зачытае вітальны ліст ад унучка генерала. Злева — Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Славацкай Рэспублікі Марыян СЕРВАТКА; справа — Іна Радаева і Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Чэшскай Рэспублікі Іржыш КАРПАС.

зрады і мяцежных настрояў. Не бяруць судзіць ні Грывіна, ні Вайцяхоўскага.

І. Р.: Хутчэй за ўсё, у тых абставінах Вайцяхоўскі не мог паступіць інакш. Паказальна, што ён не прыняў маральна-этычных прынцыпаў вядзення вайны генералам Сямёнавым, калі пасля ўз'ядання здуў кіраўніцтва войскамі Расійскай Усходняй украіны і камандзіраваў у Крым.

«З»: Паказальна і тое, што чэхаславацкі не забылі свайго генерала.

А. Р.: Так. Як толькі Вайцяхоўскі эвакуіраваўся ў Канстанцінопаль, ён атрымаў запрашэнне Чэхаславацкага ўрада на службу. Гэта міжваеннае 18-годдзе ў Чэхаславакіі было, бадай што,

«З»: Якімі вынікамі выставы вы найбольш задаволены?

І. Р.: Самае галоўнае — імя Вайцяхоўскага вярнулася ў Беларусь. Наведвальнікі музея не толькі даведваліся, хто такі Вайцяхоўскі, але і хто такія «белачэхі», і што ўвогуле гэта быў за перыяд у гісторыі Расіі і Беларусі. Па тэлеканале АНТ былі паказаны некалькі сюжэтаў, прысвечаных генералу, а сёння вядуцца перамовы пра стварэнне дакументальнага фільма аб Вайцяхоўскім. Акрамя таго, знайшліся сваякі Вайцяхоўскага, якія доўгі час нічога не ведалі ні пра яго, ні пра яго сям'ю, адкрыліся новыя гісторыі і лёсы... Вяртанне працагавецца.

Воўга МЯДЗВЕДЗЕВА

Усходні гарасок на наступны тыдзень

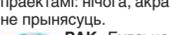
АВЕН. Лёс можа прыгатаваць нечаканыя віражы, таму прадбачлівы не пашкодіць. У панядзелак і аўторак пажадана правяці асцярожнасці і прывяціць час завяршэнню старых спраў. У астатнім гэтыя дні будуць спрыяльнымі для творчасці. Пачынаючы з чацвярга, перамовы і кантакты значна спросцяцца, што дазволіць надаць час і іншым праблемам. Ганіце ад сябе прэч неабгрунтаваныя страхі.

ЦЯЛЕЦ. Спартэбіца ўзвучыцца ва ўласных сілах. Праца будзе спорыцца, а ўласныя поспехі ўразаць нават вас самага. Творчы падыход да паўсядзённых праблем дазволіць раскрыць здольнасці ў раней незнаёмай вобласці. Асцярожней з правай эмоцыяй. Паспрабуйце засяродзіць бліжэй ад розкіх перападаў вашага настрою.

БЛІЗНЯТЫ. Працягвайце аналізаваць сітуацыю, якая склалася, і ўвасабляць у жыццё свае планы. Прывядзіце ў парадак усё, да чаго дывянецца. Каб пазбегнуць магчымых непраемнасцяў, паспрабуйце быць сабранымі. Тыдзень спрыяльны для духоўнага ўдасканалення — паспрабуйце хоць бы зрадку пра гэта ўспамінаць. Не трапляйцеся на вуду авантурыстаў разам з іх займальнымі праектамі: нічога, акрамя расчаравання, яны вам не прыносяць.

РАК. Будзьце асцярожнымі з перагрузкамі, хоць стараннасць і службовых справах вельмі пахвальна. Вас чакае прафесійны поспех, асабліва ў працы з дакументацыяй. Плануючы новае, не забывайцеся пра назапашаныя адкладзеныя справы. Уключайце ў працу, аб'ектыўна ацэньваючы сілы. Актыўнасць і інтуіцыя могуць дапамагчы дасягнуць высокіх вынікаў.

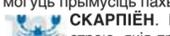
ЛЕЎ. Сцеражыцеся паспешлівых рашэнняў. Можца стаць ахвярай нядобрадумленага партнёра па бізнэсе ці проста прадаўца ў краме. Паспрабуйце быць больш стрыманымі ў працягненні эмоцыяў і не раскідвайце пра сябе лішняга. Час удалы для пачатку новых і важных спраў, для набывання нерухомаці ці пераезду. Прыслухоўвайцеся да парад блізкіх людзей.

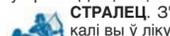
ДЗЕВА. Паспех дзеянняў найроўтар залежыць ад таго, наколькі старанна вы прадумаеце іх паслядоўнасць, перш чым прыступіць да выканання. Ваша жыццярадаснасць і аптымізм будуць прыцягваць людзей і спрыяць росту папулярнасці. Лёс можа падаць руку, які варты выкарыстоўваць, каб умацаваць свае пазіцыі не толькі ў матэрыяльным, але і ў духоўным плане.

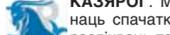
ШАЛІ. Ваша манера ставіць людзей перад фактамі, якія адбыліся, пакаіе ім не так ужо шмат магчымаму для праўдлівага ініцыятыўна. Не вярта падпарадкавацца самаўпаўненасці і эгаізму, калі хочаце пазбегнуць непрыемных наступстваў. У другой палове тыдня вы дасягнеце згоды ў адносінах з дзелавымі партнёрамі, але сямейныя справы могуць прымусяць пахвалівацца.

СКАРПІЕН. Магчымыя перапады настрою, якія прывядуць да творчага крызісу. Зможаце ўвасабіць свае праекты ў жыццё, хоць і не без цяжкасцяў. Паспрабуйце не ідэалізаваць мінулае, сустрэча са старымі сябрамі — гэта толькі даніна ўспамінаў. Памятайце, што на перадазе вас чакаюць сапраўды лёсавызначальныя сустрэчы. Дзеці пацешаць вас сваёй чупласцю.

СТРАЛЕЦ. З'явіцца шанцы на поспех калі вы ў ліку першых даведзецеся пра важныя навіны. Штатлікія справы і праекты запатрабуюць дадаткова часу і наамаганняў. Не бойцеся пазбаўляцца ад непатрэбных рэчаў і старых прынцыпаў, калі, вядома, ёсць магчымаць абзавесціцеся новымі. Жартаваць на гэтым тыдні не варты: жарты ў вашым выкананні адэкватнай ацэнкі не атрымаюць.

КАЗЯРОГ. Многае прыйдзеца пачынаць спачатку, з чыстага ліста. Лепш разлічваць толькі на свае сілы і магчымасці. Аўторак і серада будуць звязаны з важнымі прафесійнымі рашэннямі. Праца, публікацыя па індывідуальным плане, акажацца паспяховай і прынесе адчуальны плён. Правяце ўдасцельнасць і старанне. У далейшым дробязі могуць адцягнуць значную ролю.

ВАДАЛЕЙ. У першай палове тыдня можаце сутыкнуцца з праблемай, якая прымусяць сур'ёзна задумацца. У сераду ў пазднюю на любую адлегласць (у тым ліку і на ліфце) магчымы неспадзяваныя затрымкі, якія прывядуць да сур'ёзных спазненняў, так што разлічваць час з запасам. Паспрабуйце перагледзець свае ўяўленні пра сяброўства. Не вярта недацэннаць сваё перамога, але чым менш пра гэта будзе ведаць наваколныя, тым лепш у выніку будзе для вас.

РЫБЫ. Жыццёва неабходна каркэтная выбудаваць адносіны з нядаўнімі знаёмымі — новымі калегамі, сябрамі і інш. Перад канчатковым рашэннем фінансавых пытанняў пераканайцеся, што з пад увагу не выпала ніводная істотная дэталі. Не здавайцеся пры першых цяжкасцях. Памятайце, што лепш быць адначасова ветлівым і настойлівым — менавіта такая манера акажацца ключом да поспеху.

БЕЛИНВЕСТБАНК
ВРЕМЯ ОТКРЫТИЙ

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2012 года
Наименование банка: ОАО «Белинвестбанк»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2012 год	2011 год
				5	6
1	2	3	4	5	6
1 АКТИВЫ					
2	Денежные средства	1101		1 064 027,5	606 460,9
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		5 090,1	1 981,3
4	Средства в Национальном банке	1103		1 277 104,1	694 170,9
5	Средства в банках	1104		496 722,2	444 589,5
6	Средства бумаги	1105		950 752,9	555 595,3
7	Кредиты клиентам	1106		11 386 165,2	8 291 997,4
8	Производные финансовые активы	1107		664 977,1	299 123,2
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		18 260,3	2 269,2
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		949 631,6	359 377,4
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110		4 716,8	1 100,3
12	Прочие активы	1111		245 157,2	96 284,7
13	ИТОГО активы	11		17 062 605,0	11 352 950,1
14 ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
15	Средства Национального банка	1201		373 956,8	950 769,0
16	Средства банков	1202		1 738 167,7	1 455 891,4
17	Средства клиентов	1203		11 734 218,5	7 102 543,2
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		1 215 926,4	791 139,3
19	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
20	Прочие обязательства	1206		216 641,8	78 782,3
21	ВСЕГО обязательства	120		15 278 911,2	10 379 125,2
22 КАПИТАЛ					
23	Уставный фонд	1211		567 408,4	454 037,9
24	Эмиссионный доход	1212		0,1	0,1
25	Резервный фонд	1213		52 588,4	44 173,1
26	Фонд переоценки статей баланса	1214		661 813,8	165 357,3
27	Накопленная прибыль	1215		501 883,1	310 256,5
28	ВСЕГО капитал	121		1 783 693,8	973 824,9
29	ИТОГО обязательства и капитал	12		17 062 605,0	11 352 950,1

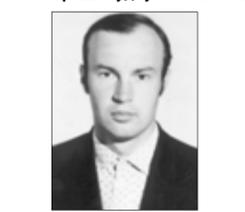
ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2012 года
Наименование банка: ОАО «Белинвестбанк»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2012 год	2011 год
				5	6
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		1 940 140,4	905 249,7
2	Процентные расходы	2012		1 533 005,1	647 378,3
3	Чистые процентные доходы	201		407 135,3	257 871,4
4	Комиссионные доходы	2021		339 072,5	179 277,0
5	Комиссионные расходы	2022		59 562,5	49 163,3
6	Чистые комиссионные доходы	202		279 510,0	130 113,7
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		2 150,2	360,7
8	Чист				

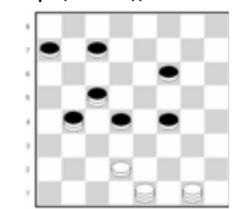
ШАШКІ

Пад рэдакцыйнай міжнароднага арбітра Мікалая ГРУШУЗЬКАГА

АҮТАРКІ-15
Наш чытач з Наваполацка Пётр Шклюдэ паспяхова

выступае ў спаборніцтвах па шашкаўнай кампазіцыі. Напрыклад, стаў пераможцам конкурсу стварэння сярэдніх праблем-64 «Жамчужына Палесся» і 5-га адкрытага чэмпіянату Паміна па складанні эцюдаў і камбінацыйных мініячур-64. Звяздоўскія рашальнікі з задавальненнем развязаюць яго пазіцыі ў аўтарскім конкурсе-15, які мы зараз праводзім і які ён працягвае заданнем № 14:

Тэрмін для адказу традыцыйны — два тыдні. Напіраўвайце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».

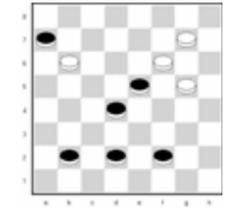
РАШЭННІ
«Складальнік, праблеміст» (М. Грушэўскі): № 1 — dс5, g3 (f4B) d8, h6, e3 (h2) g1#. A(f2) d8, g1#. B(c5) d8 (f4C) h6, e3 (h2) g1#. C(f2) g1# і № 4 — e3, b8, h6 (g3) e3 (h2) g1#.

Свой конкурс-15/13 (П. Шклюдэ): с5 (b4A) d8 (d4) a5 (e5) f6, f8 (f3 B) h6 (f2) e1 (g1C) f2, d2+. A(d4) g7, f6+. B(g3) c5, h2+. C(c3) g3(b2), e5+.

Наш кансультант А. Палявы (Ізраіль) зауважыў, што пазіцыя Л. Вітошкіна (свой конкурс-16/8) супадае з канструкцыяй М. Лэшчыча (Archive Groeneveld, 1997 [98]), а міні-проблема М. Грушэўскага («Пагода ў доме»-9/2) друкавалася ў часопісе «Шашкі» № 1 за 1971 год, д.1106.

«**ПАГОДА Ў ДОМЕ -2012**»
Спаборніцтва чытачу пад такой назвай праводзіцца намі сумесна з калектывам Свіслацкага прадпрыемства жыллёва-камунальнай гаспадаркі ў дзевяты раз. У ім устаноўлены норма пераша спартыўнага разраду (рашыць усё 24 пазіцыі, падрыхтаваныя

вядучым рубрыкі) і сюрпрызы для пераможцы. Будучы адзначаны і лепшыя рашальнікі, ветаран і малады ўдзельнік, а таксама кардынатар конкурсу і суддзя. Кожнае заданне ацэньваецца ў адно ачко. Падаём чацвёртае з іх:

Белыя: b6, f6, g5, g7 (4).
Чорныя: a7, b2, d2, d4, e5, f2 (6).
Выйгрыш.
Пашукайце перамогу белых і ў наступных мініячурках. Тым, хто справіцца з імі, будучы залічаны папярэднія заданні. Іх рашэнні суддзя ўлічыць і тады, калі ў конкурсных заданнях удзельнікі набяруць аднолькавую колькасць ачкоў.

7. Белыя: a3, b2, c1, e3, f2, g5 (6).
Чорныя: a5, a7, c5, e7, h2 (5).
8. Белыя: b4, c5, d4, d6, e5, h6 (6).
Чорныя: a7, b6, b8, c7, f8, h8 (6).

«Складальнік, праблеміст» (М. Грушэўскі): № 1 — dс5, g3 (f4B) d8, h6, e3 (h2) g1#. A(f2) d8, g1#. B(c5) d8 (f4C) h6, e3 (h2) g1#. C(f2) g1# і № 4 — e3, b8, h6 (g3) e3 (h2) g1#.

Наш кансультант А. Палявы (Ізраіль) зауважыў, што пазіцыя Л. Вітошкіна (свой конкурс-16/8) супадае з канструкцыяй М. Лэшчыча (Archive Groeneveld, 1997 [98]), а міні-проблема М. Грушэўскага («Пагода ў доме»-9/2) друкавалася ў часопісе «Шашкі» № 1 за 1971 год, д.1106.

МАЙ НА ЎВАЗЕ!

МАЛДОВА БУДЗЕ СПАГАНЯЦЬ 3 ЗАМЕЖНЫХ МАШЫН ДАРОЖНЫ ЗБОР

Малдова з 1 лістапада 2012 года будзе спаганяць з замежных машын збор за карыстанне дарогамі. Памер збору (вінеты) ў залежнасці ад тэрміну знаходжання машыны ў краіне складзе ад 2 да 25 еўра. Гэта прадуладжвае закон, які прыняў 18 кастрычніка парламент Малдовы. Пры гэтым памер збору будзе перагледжаны і істотна зніжаны ў параўнанні з першапачатковым варыянтам. Так, згодна з новай рэдакцыяй закона, кошт вінкеткі на 7 дзён складзе 2 еўра, на 15 дзён — 4 еўра, на 30 дзён — 7 еўра, на 90 дзён — 15 еўра, на 180 дзён — 25 еўра. Для тых, хто забудзе купіць вінкетку, будучы прымяняцца штрафы ў памеры ад 100 да 200 еўра за кожны адзін дзень. Аўтамабілі, не зарэгістраваныя ў Малдове, не змогуць знаходзіцца ў краіне на падставе вінкеткі больш за 180 дзён на працягу аднаго года. Раней урад Малдовы прымаў рашэнне ўвесці тры тыпы вінкетаў: на 3 дні, 30 і 180 дзён коштам адпаведна 7, 65 і 380 еўра, аднак малдаўскія працоўныя мігранты былі абураны высокім коштам, адначасна, што ў краінах Еўрасаюза памер такога збору значна ніжэйшы.

БЕЛТА

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 30.10.2012 г. в 11.00 по адресу: г. Слоним, ул. Маяковского, 7, 2 этаж, кабинет 22. Организатор аукциона является РУП «Белпочта» в лице Гродненского филиала РУП «Белпочта», находящегося по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, 29. На аукцион выставляются право заключения договора аренды недвижимого имущества:

Лот № 1. Помещение на 2 этаже общей площадью 69,2 кв.м, расположенное по адресу: Гродненская область, г. Слоним, ул. Косовский тракт, д. 100, капитальное строение, срок аренды — 5 лет, начальная цена продажи — 934 200 рублей, размер задатка — 93 420 рублей, целевое использование — размещение офиса, под производственные цели (за исключением вредных производств), оказание услуг, осуществление торговли, под складские помещения.

Арендная плата устанавливается в соответствии с Положением о порядке определения размера арендной платы при сдаче в аренду капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, утвержденных Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 года № 150 «О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом» (далее — Положение). При установлении коэффициента от 0,5 до 3 включительно, определенного п. 8.2 Положения, при расчете арендной платы применяется коэффициент в размере 3.

Документы на участие в аукционе принимаются с 22.10.12 г. по 26.10.12 г. в рабочее время (с 8.30 до 17.30) по адресу: г. Слоним, ул. Маяковского, 7, 2 этаж, кабинет 22. Документы, поданные после 16.00 26.10.12, не рассматриваются.

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденных постановлением Совета Министров от 08.08.2009 г. № 1049.

Для участия в аукционе установлен срок, установленный для приема документов на участие в аукционе:
- представляется задаток на счет № 3012208530011 в филиале ОАО «Белгоспромбанк», Гродненское областное управление, код 457, УНП 500826554, Гродненский филиал РУП «Белпочта»;
- подает заявление на участие в аукционе;
- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка. Помимо указанных документов:
- физическое лицо представляет документ, удостоверяющий личность;
- индивидуального предприниматель — копию свидетельства о государственной регистрации;

юридическое лицо (резидент Республики Беларусь) — копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; нерезидент — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения.

Представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица представляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

Копии документов представляются без нотариального засвидетельствования. Победителем аукциона признается участник, предложивший наименьшую цену за предмет аукциона. Победителем аукциона (лицо, признанное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на счет арендатора задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона под роспись.

Договор аренды по результатам проведения аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

Телефоны для справок: (8-0152) 74-61-47, (8-01562) 2-16-40, факс (8-0152) 72-31-23.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ НА ПРАВО ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ

Организатор аукциона — Видомлянский сельский исполнительный комитет

№ лота	Местоположение земельного участка	Кадастровый номер	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Назначение земельных участков в соответствии с единой классификацией объектов недвижимого имущества	Характеристика расположенных на участке строений, инженерных коммуникаций	Начальная цена объекта, руб.	Сумма задатка, руб.	Сумма подлягающая возмещению затрат на оформление и регистрацию участка, руб.
1	Брестская обл., Каменецкий район, дер. Турна Большая, ул. Парковая, 11	124080809101000312	0,1616	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома), (код 1 09 02)	Земельный участок с наличием инженерной и транспортной инфраструктуры. На площади 0,1616 га имеются ограничения прав в использовании земель в охранный зоне, в связи с его расположением в водоохранной зоне пруда Турна Большая	2 469 570	493 910	4 807 600
2	Брестская обл., Каменецкий район, дер. Турна Большая, ул. Парковая, 15	124080809101000313	0,1501	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома), (код 1 09 02)	Земельный участок с наличием инженерной и транспортной инфраструктуры. На площади 0,1501 га имеются ограничения прав в использовании земель в охранный зоне, в связи с его расположением в водоохранной зоне пруда Турна Большая	2 293 830	458 770	4 603 620

1. Аукцион состоится 23.11.2012 г. в 15.00 в здании Видомлянского сельского исполнительного комитета (зал заседаний) по адресу: Брестская обл., Каменецкий район, д. Видомля, ул. Школьная, д. 4.
2. Для участия в аукционе гражданин, юридическое лицо (лицо либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые он желает приобрести в частную собственность, а также документ, подтверждающий внесение суммы задатка. Сумма задатка для участия в аукционе перечисляется в срок до 20.11.2012 г. на расчетный счет Видомлянского сельского исполнительного комитета 3604219030010, филиал ОАО «Белгоспромбанк» — Брестского областного управления МФО 150501401, УНП 2000250250.
Для участия в аукционе представляются:

гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копия документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.
При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц — документ, удостоверяющий личность.
3. Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельных

участков для проведения аукциона:
3.1. По продаже земельных участков в частную собственность:
- внесение победителем аукциона платы за земельный участок; возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе государственной регистрацией в отношении создания земельного участка;
- осуществление победителем аукциона в двухмесячный срок после принятия решения исполнительного комитета о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок;
- получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома;
- занятие (освоение) земельного участка не позднее 1 (одного) года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации права на него.

4. Заявления на участие в аукционе принимаются с момента размещения извещения о проведении аукциона в СМИ в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: Брестская обл., Каменецкий район, д. Видомля, ул. Школьная, д. 4. Прием заявлений заканчивается 20.11.2012 г. в 15.00. Контактный телефон: (801631) 55 135, тел./факс: (801631) 55188.
5. В течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона победителем аукциона обязан возместить стоимость объекта продажи, возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в том числе затраты, связанные с изготовлением и предоставлением участникам необходимых документов.
6. Аукцион проводится при наличии не менее двух участников.
7. Всем желающим предоставляется возможность предварительного осмотра земельных участков. Контактные телефоны: (801631) 55135, 55 136.

Извещение об открытом повторном аукционе по продаже права аренды земельных участков в г. Гродно

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по подготовке земельного-кадастровой документации (руб.)	Условия продажи и целевое использование земельного участка
1.	Право аренды земельного участка сроком на 25 лет	Индурское шоссе на пересечении с ул. Кабыка	1,0000	440100000001003945	1 395 000 000	140 000 000	789 482	Строительство торгового центра по адресу: г. Гродно, ул. Ленина, 21. Непродовольственных товаров.
2.	Право аренды земельного участка сроком на 25 лет	м-н «Барановичи-1»	0,3427	440100000003003455	373 000 000	38 000 000	-	Строительство магазина продовольственных и сопутствующих товаров, кафе, пункт бытового обслуживания населения.

«Победитель аукциона обязан в установленном порядке получить разрешение на проведение проектно-исследовательских работ и разработать проектно-исследовательский объект в срок, не превышающий 2 года, а также осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-исследовательской документацией. В случае нарушения сроков проектирования и строительства в договоре аренды будут предусмотрены штрафные санкции.
Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости».
Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов.
1) Копии платных поручений о внесении задатка на расчетный счет 3012000006896 в фин. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594 получатель — ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя.
Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенная доверенность.
2) Платеж за объект осуществляется по расчету в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.
3) Победитель аукциона обязан в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы по подготовке земельного-кадастровой документации.
4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.
Аукцион состоится 5 ноября 2012 года, в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 21, каб. № 61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 22 октября 2012 г. по 30 октября 2012 г. Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенная доверенность.
2) Платеж за объект осуществляется по расчету в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.
3) Победитель аукциона обязан в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы по подготовке земельного-кадастровой документации.
4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.
Аукцион состоится 5 ноября 2012 года, в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 21, каб. № 61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 22 октября 2012 г. по 30 октября 2012 г. Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Извещение об открытом повторном аукционе по продаже земельных участков в собственности в г. Гродно

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Расходы по подготовке земельного-кадастровой документации (руб.)	Начальная цена продажи (руб.)	Сумма задатка (руб.)
1.	Земельный участок У-217*	м-н «Заріца-5»	0,1223	440100000002006372	667 455	6 000 000	667 455	40 100 000	6 000 000
2.	Земельный участок У-218*	м-н «Заріца-5»	0,1186	440100000002006373	700 288	6 000 000	700 288	38 900 000	6 000 000
3.	Земельный участок У-219*	м-н «Заріца-5»	0,1194	440100000002006374	700 288	6 000 000	700 288	39 200 000	6 000 000
4.	Земельный участок У-221*	м-н «Заріца-5»	0,1233	440100000002006376	703 298	6 000 000	703 298	40 300 000	6 000 000

*Инженерные коммуникации на участках отсутствуют. Земельный участок победителем аукциона предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания индивидуального жилого дома.
Победитель аукциона обязан приступить к занятию земельного участка в течение одного года. В аукционе могут участвовать только граждане и негосударственные юридические лица Республики Беларусь.
Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости».
При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет: 1) Копии платных поручений о внесении задатка за поданное заявление на расчетный счет 3012000006896 в фин. 426 АСБ «Беларусбанк», код 199, УНП 590727594 получатель — ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя или их исполнения.
Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенная доверенность.
2) Платеж за объект осуществляется по расчету в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.
3) Победитель аукциона обязан в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы по подготовке земельного-кадастровой документации.
4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.
Аукцион состоится 5 ноября 2012 года, в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 21, каб. № 61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 22 октября 2012 г. по 30 октября 2012 г. Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица — паспорт и нотариально заверенная доверенность.
2) Платеж за объект осуществляется по расчету в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.
3) Победитель аукциона обязан в течение 10-ти рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, а также расходы по подготовке земельного-кадастровой документации.
4) Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектами.
Аукцион состоится 5 ноября 2012 года, в 16.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 21, каб. № 61, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 22 октября 2012 г. по 30 октября 2012 г. Телефон для справок в Гродно: (0152) 720546. Адрес сайта: www.grodno.gov.by

НАРОЧСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания жилых домов

№ лота	Адрес, площадь земельного участка, кадастровый номер	Наличие инженерных сетей	Начальная цена (без руб.)	Задаток (без руб.)
1	д. Токуши, участок № 6, площадь земельного участка 0,1538 га, кадастровый номер 624083317660100064	Нет	50 000 000	5 000 000
2	д. Токуши, участок № 7, площадь земельного участка 0,1563 га, кадастровый номер 624083317660100065	Нет	50 000 000	5 000 000
3	д. Токуши, участок № 4, площадь земельного участка 0,1541 га, кадастровый номер 624083317660100063	Нет	40 000 000	4 000 000

Примечание: лоты №№ 1, 2, 3 расположены в водоохранной зоне вне прибрежной полосы оз. Швацкы. Аукцион состоится 22 ноября 2012 года в 10.00 в здании Нарочского сельского исполнительного комитета (законный зал) по адресу: Мидельский район, аг. Нарочь, ул. Первомайская, 43.
Заявления на участие в аукционе принимаются с момента размещения извещения о проведении аукциона в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: аг. Нарочь, ул. Первомайская, д. 49 (каб. № 3). Прием заявлений заканчивается 19 ноября 2012 года в 17.00. Контактные телефоны: (01797) 46133; 46170.
К заявлению прикладываются следующие документы:
- платный документ о внесении задатка в размере 10% от начальной цены;

- документ, удостоверяющий личность (участника), или доверенность, удостоверенная нотариально представителем физического лица.
Оплата предмета аукциона должна быть произведена в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении аукциона, а также расходы по подготовке земельного-кадастровой документации.
3) Победитель аукциона обязан в течение 2-х рабочих дней после оплаты стоимости предмета аукциона. Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельным участком. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.
Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3600623081900 ШВ № 619 филиал № 601 АСБ «Беларусбанк» г. Молодечно код 769 УНП 600097530 ОКПО 04430737, код платежа 4002.
Документ, удостоверяющий личность (участника), или доверенность, удостоверенная нотариально представителем физического лица.
Оплата предмета аукциона должна быть произведена в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении аукциона, а также расходы по подготовке земельного-кадастровой документации.
3) Победитель аукциона обязан в течение 2-х рабочих дней после оплаты стоимости предмета аукциона. Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельным участком. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.
Сумма задатка перечисляется на расчетный счет 3600623081900 ШВ № 619 филиал № 601 АСБ «Беларусбанк» г. Молодечно код 769 УНП 600097530 ОКПО 04430737, код платежа 4002.

ИЗВЕЩЕНИЕ

Государственное производственное объединение «Минстрой» доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменений в проектное декларацию о строительстве жилых помещений объекта «Многоэтажные жилые дома №№ 1, 2 по территории прилегающей к жилым помещениям административно-общественного назначения и гаражно-стоянок № 3 по г/п в квартале ул. Щорса - пр. Дзержинского на земельном участке 2,0 га с установкой индивидуальной источника теплоснабжения. Жилой дом № 2 по территории (г. Пружаны, ул. Первомайская, 62, к. 104, начиная со дня публикации извещения. По сведениям в газете «Звязда» 18 февраля 2012 года.
Ожидаемый ввод 3 пускового комплекса жилого дома в эксплуатацию — 30 сентября 2013 г.
Генеральный директор Н.В. Милошевич

ИЗВЕЩЕНИЕ

Государственное производственное объединение «Минстрой» доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменений в проектное декларацию о строительстве жилых помещений объекта «Многоэтажные жилые дома №№ 1, 2 по территории прилегающей к жилым помещениям административно-общественного назначения и гаражно-стоянок № 3 по г/п в квартале ул. Щорса - пр. Дзержинского на земельном участке 2,0 га с установкой индивидуальной источника теплоснабжения. Жилой дом № 2 по территории (г. Пружаны, ул. Первомайская, 62, к. 104, начиная со дня публикации извещения. По сведениям в газете «Звязда» 28 июня 2012 года.
Ожидаемый ввод 2 пускового комплекса жилого дома в эксплуатацию — 31 марта 2013 г.
Генеральный директор Н.В. Милошевич

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ, НАХОДЯЩИХСЯ В РЕСПУБЛИКАНСКОЙ СОБСТВЕННОСТИ

Аукцион состоится 22 ноября 2012 г. в 11.10 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 62, к. 106.

Организатор аукциона: фонд «Могилевоблиновстрой», г. Могилев, ул. Первомайская, 62, тел. (0222)229022, 311185, 223375.
Продажи недвижимого имущества: по лоту № 1 — Министерство промышленности Республики Беларусь, тел.: (0225)2529039, 5264009, по лоту № 2 — Белорусский государственный концерн по производству и реализации товаров легкой промышленности, тел. (0222)200045.
Аукцион проводится в соответствии с Декретом Президента Республики Беларусь от 7 мая 2012 г. № 6 «О стимулировании предпринимательской деятельности на территории средних, малых городских поселений, сельской местности и Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и земельного участка в частную собственность или права заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.
Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 15.00 в фонде «Могилевоблиновстрой» по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 62, к. 104, начиная со дня публикации извещения. По сведениям в газете «Звязда» 18 февраля 2012 года. Прием заявлений и их документов — с 20 ноября 2012 г. с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 15.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком исполнения заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе.
Зачислительная регистрация участников аукциона в фонде «Могилевоблиновстрой» 22 ноября 2012 г. с 10.00 до 10.50.

№ лота

НЕ ПРА МАГНІЦК

Гісторыя

Злуецца на мяне суседка. Без дай прычыны. Вось паслухайце.
У мяне ў спальні каля ложка тумбачка стаіць. У ёй дзверцы зламаліся. Магніцікам былі прымацаваны. Я такі магніцік купіла. Але ж хто паставіць? Муж у мяне ёсць, ды ён на працы ўвесь час.
А тут, бачу, сусед міма ідзе — з Веркаю (Верка — гэта жонка яго). Запыніла іх: хадзеце, маўляў, нешта пакажу.
Зайшлі ў хату. У зале ў мяне тэлевізар уключаны: фільм нейкі ішоў. Там такое каханне паказвалі, што Сашка аж сеў. А мне ж карціць тумбачку ад-

рамантаваць. Я і кажу: «Ты, Верка, калі хочаш, пабудзь тут, паглядзі, а мы з Сашкам у спальню пойдзем». Як схапіла Верка вэнкі — ды мне па плячах: «Ах ты распусніца! Я табе пакажу, як чужога мужа ў спальню цягнуць!» Я крычу: «Верка, не трэба мне твой муж!» Мне б толькі магніцік паставіць!» Тут яна яшчэ больш звяржэцела і пацягнула Сашку на вуліцу.
З той пары і тумбачка не зачыняецца, і Верка са мной не вітаецца.
Ала ДЗІКАЯ,
Дзяржынскі раён, в. Узрэчка.

«НАБОЖНЫ» БАЦЬКА

— Пойдзем, кум, у царкву!
— Я не такі набожны, каб так часта хадзіць... От бацька мой, Божухна, спакой яго душачы, быў надта набожны! Бывала, калі царква і зачынена, то ён або падкапаецца, або акно выдзярэ, а усё-такі ўлезе.

У ЯКІ БОК?

Адзін дзядзька не ўмеў запрагаць каня, узяў ды паставіў яго задам наперад у аглоблі, мордай да воза.
А другі кажа:
— Ты ж няправільна запрагаеш.
Дык той:
— Адкуль ты ведаеш, у які бок я паеду?

РАЗЛІЧЫЎСА

Шлі лесам два вандробныя гандляры. Раптам насустрач — разбойнікі.
— Рукі ўгору!
— Я не такі набожны, каб так часта хадзіць... От бацька мой, Божухна, спакой яго душачы, быў надта набожны! Бывала, калі царква і зачынена, то ён або падкапаецца, або акно выдзярэ, а усё-такі ўлезе.

Мікола ЧАРНЯЎСКІ У ІНТЭРНЭЦЕ ЁСЦЬ УСЁ...

Прыстаў унук да дзеда з бабай —
Нямілы стаў ім божаі свет.
— Мне сунна ў вас,
А ёсць прываба —
Хачу я ўбіцца ў інтэрнэт!
Хачу камп'ютар мець,
як людзі, —
Я гэта ўвучыў,
Гэта ўсё!
З ім клёва, крута
чуцца будзем, —
У інтэрнэце ёсць усё!
— А дзе ж, унучак,
браць купіла,
Каб на камп'ютар
той хапіла? —
Спытала баба асцярожна.
— Прадаць бычка,
кароўку можна, —
Унук ураз
Знайшоў адказ. —
Жыццё ў нас будзе —
Проста клас!
Дзед слухаў,
моўкі пасміхаўся:
Ён сумняваўся,
Ён вагаўся,
А баба ўвешна была:
Ад дзеда ўпотаі прадала
Бычка, кароўку, парасё —
У інтэрнэце ёсць усё!
Купілі «скрынку».
Рады ўнук.
Над ёй ад ранку гнецца
ў крук,
Калечыць вочы і хрыбет:
— Ах, што за штука —
інтэрнэт!
А баба?
Шмат дзівос на свеце —
З ім днюе баба ў інтэрнэце.

Чакае: можа, інтэрнэт
Ей шацня зварыць на абед,
Бо да нішчымнікі прывыкла.
Без малага,
Без сваркі —
Прырка.
Глядзіце: там гюцэ,
там гюльбаў многа,
А ёй — не капае нічога
З экрана-дзіва, з інтэрнэту —
Сніць малако яна паўлета.
І дзед Мірон схуднеў,
як струк, —
Дзе той бычок,
Дзе той вярчук?
Ні кумляка, ні сваркі нават.
Куды ўсё дзелася, цікава?
І толькі ўнук
з былым ім'ямтам
Муштраве сайты інтэрнэту.
Да піва і залобіў хвочы,
Перад экранам
жмурчыць вочы,
Як кот, аблашчаны лянотай.
Там знойдзе голай
дзеўкі фота —
Як дурань, лезе цалавацца:
Чаго не стукне,
блін, у дваццаць?
Чаўце, кудлачыць валасё:
— У інтэрнэце ёсць усё!
Няўтульна бабе,
цень той быццам,
Няма куды прыкласці рук,
Няма за што ім зачаліцца —
Усё загнаў у «скрынку» ўнук.
І з ёю, з пенсіяй, бяда:
Сцякае ў краму, як вада...
Дзед слікні з голаду гытае,
На бабу злосны, як асё:
— Дзе ўсё дабро,
Дзе ж прада та, та,
Што ў інтэрнэце ёсць усё?

Уладзімір ЕРМАЛАЕЎ
КАМУ І КУРЫЦА — ЖАР-ПТУШКА
На гародзе стары хрэн усё яшчэ залягае да маладой бульбы.

Курыца ніколі не адкладвае на зяўтра тое, што можна знесці сёння.

Вецер у галаве ніколі не бывае спадарожным.

Калі чалавеку адкрыць вочы, тады яму цяжка закрыць рот.

Дырктар рынку заўсёды прыдзе на вырчку падпрымальніку — асабліва тады, калі вырчка за дзень добрая.

Пакуль адны ловаць жар-птушку, другія ядуць курыцу.

І пры віляні хвастом можна паказаць размах.

Іншы раз толькі падумаеш, а ўжо загадваюць памаўчаць.

Думай, што гаварыць там, дзе нельга гаварыць тое, што думаеш.

Раней цінілі геніяльных, цяпер — генеральных.

Каб стаць аптымістам, трэба прыняць рост цяжкасцяў за цяжкасці росту.

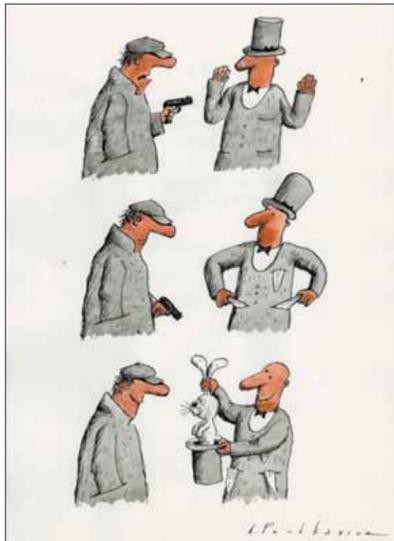
Для запявалы галоўнае — голас, для падпявалы — слых.

Як толькі завострыш пытанне, адразу раіць закружыцца.

Палітыку трэба рабіць чыстымі рукамі, а потым іх доўга-доўга мыць.

Маленькія падарункі ўмацоўваюць сяброўства, вялікія — карупцыю.

Яшчэ невядома, як лёгка на пад'ём пакажуць сябе на спуску.

Слава Андрэй Міхайлаў.

1885 год — нарадзіўся Аляксандр Лаўранцэвіч Бурбіс, удзельнік Беларускага нацыянальна-вызваленчага руху, тэатральны дзеяч. З 1921 года — намеснік наркіма замежных спраў БССР, адзін з арганізатараў Таварыства Чырвонага Крыжа БССР. Ідэі, погляды і дзейнасць Бурбіса зрабілі ўплыў на фарміраванне дзяржаўнай палітыкі БССР у 1920-я гады, садзейнічалі ўзбуйненню тэрыторыі БССР. Аўтар «Кароткага нарыса па эканамічнай географіі Беларусі», артыкула «Кароткі агляд Беларускага нацыянальна-рэвалюцыйнага руху». Адзін з заснавальнікаў Беларускага прафесійнага тэатра, актёр і рэжысёр. Удзельнічаў у рабоце Першай беларускай трупы Ігната Брыніцкага, Беларускага музычна-драматычнага гуртка ў Вільні. Паставіў спектаклі «Па рэвізіі» і «Прыкніслыя дурніны» М. Крапівіцкага, «Светаўсто» В. Дуіна-Марцінкевіча. Памёр у 1922 годзе.

1854 год — нарадзіўся французскі паэт Арцюр Рэмбо. Ён памёр рана — у 37 гадоў, а з літаратуры сышоў яшчэ раней. Рэмбо хацеў змяніць свет сваімі вершамі, але хутка зразумеў, што гэты немагчыма, і да 20 гадоў, калі некаторыя паэты толькі пачынаюць свой творчы шлях, Рэмбо вырашыў больш не пісаць вершы. Ён пакінуў Еўропу і заняўся камерцыяй у Афрыцы, але на гэтым шляху поспеху не меў. Вершы ж Рэмбо працягвае чытаць увесь свет. Ён застаецца адным з найвялікшых стылістаў у французскай паэзіі. У 1995 годзе рэжысёр Агнешка Холанд зняла карціну «Поўнае зацьменне», дзе ролю Арцюра Рэмбо бліскуча сыграў Леанарда Ды Капрыя.

1947 год — нарадзіўся (вёска Горна Зэльвенскага раёна) Юрка Голуб, беларускі паэт, празаік, перакладчык. Працаваў рэдактарам на Гродзенскай студыі тэлебачання. З 1978 года — загадчык аддзела культуры абласной газеты «Гродзенская праўда», з 1979-га — загадчык аддзела мастацкага вяснянства Гродзенскага абласнога тэлебачання і радыё. Член СП СССР з 1971 года. Выдаў зборнікі паэзіі «Гром на заленае голле», «Дрова навалініць», «Векапомае поле», «Помню пра цябе», «Сын небасхілу», «Поруч з дажджом», «Зажураны камень. Трыялеты», «Брама зямлі» і «Багра».

Францускі Скарныя (1490 — 1551), беларускі і ўсходнеславянскі першадрукар: «Без мудрасці і без добрых звычак не магчыма жыць годна людзям на зямлі».

ДАТЫ | **Падзеі** | **Людзі**

1885 год — нарадзіўся Аляксандр Лаўранцэвіч Бурбіс, удзельнік Беларускага нацыянальна-вызваленчага руху, тэатральны дзеяч. З 1921 года — намеснік наркіма замежных спраў БССР, адзін з арганізатараў Таварыства Чырвонага Крыжа БССР. Ідэі, погляды і дзейнасць Бурбіса зрабілі ўплыў на фарміраванне дзяржаўнай палітыкі БССР у 1920-я гады, садзейнічалі ўзбуйненню тэрыторыі БССР. Аўтар «Кароткага нарыса па эканамічнай географіі Беларусі», артыкула «Кароткі агляд Беларускага нацыянальна-рэвалюцыйнага руху». Адзін з заснавальнікаў Беларускага прафесійнага тэатра, актёр і рэжысёр. Удзельнічаў у рабоце Першай беларускай трупы Ігната Брыніцкага, Беларускага музычна-драматычнага гуртка ў Вільні. Паставіў спектаклі «Па рэвізіі» і «Прыкніслыя дурніны» М. Крапівіцкага, «Светаўсто» В. Дуіна-Марцінкевіча. Памёр у 1922 годзе.

1854 год — нарадзіўся французскі паэт Арцюр Рэмбо. Ён памёр рана — у 37 гадоў, а з літаратуры сышоў яшчэ раней. Рэмбо хацеў змяніць свет сваімі вершамі, але хутка зразумеў, што гэты немагчыма, і да 20 гадоў, калі некаторыя паэты толькі пачынаюць свой творчы шлях, Рэмбо вырашыў больш не пісаць вершы. Ён пакінуў Еўропу і заняўся камерцыяй у Афрыцы, але на гэтым шляху поспеху не меў. Вершы ж Рэмбо працягвае чытаць увесь свет. Ён застаецца адным з найвялікшых стылістаў у французскай паэзіі. У 1995 годзе рэжысёр Агнешка Холанд зняла карціну «Поўнае зацьменне», дзе ролю Арцюра Рэмбо бліскуча сыграў Леанарда Ды Капрыя.

1947 год — нарадзіўся (вёска Горна Зэльвенскага раёна) Юрка Голуб, беларускі паэт, празаік, перакладчык. Працаваў рэдактарам на Гродзенскай студыі тэлебачання. З 1978 года — загадчык аддзела культуры абласной газеты «Гродзенская праўда», з 1979-га — загадчык аддзела мастацкага вяснянства Гродзенскага абласнога тэлебачання і радыё. Член СП СССР з 1971 года. Выдаў зборнікі паэзіі «Гром на заленае голле», «Дрова навалініць», «Векапомае поле», «Помню пра цябе», «Сын небасхілу», «Поруч з дажджом», «Зажураны камень. Трыялеты», «Брама зямлі» і «Багра».

Было сказана
Францускі Скарныя (1490 — 1551), беларускі і ўсходнеславянскі першадрукар: «Без мудрасці і без добрых звычак не магчыма жыць годна людзям на зямлі».

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!
Салата з вэнджанай курыцай
Спартэбніца: шампінёны (свежыя) — 3-4 шт., перац балгарскі — 1 шт., цыбуля — 1 шт., курыца вэнджаная (можна ўзяць грудку) — 300 г, морква па-карэйску — 100 г, маянэз.

Дробна нарэзаем шампінёны і цыбулю, абсмажваем на алеі. Нарэзаем кубікамі балгарскі перац. Дадаём парэзаную курыцу, моркву па-карэйску і грыбы з цыбуліны. Запраўляем маянэзам, солім, калі трэба.

Аўсянае пельвае «Любімае»
У місцы змешваем 3 яйкі, 0,5 шклянкі алею, 0,5 шклянкі цукру, 1/3 ч.л. ванільну, соль. Дадаем аўсяныя шматкі. Добра змешваем.

У месце дадаём прамытыя разнічкі і фундук (арэхі можна трохі здрабніць). Усё добра змешваем і даём настаяцца 15 хвілін. А тым часам распальваем духоўку.

Выкладваем цеста лыжкай на добра змазаную бляху. Выпякаем пры тэмпературы 200°C 10—15 хвілін. Трэба сачыць, каб не падгарэлі. Як толькі пельвае будзе гарачым, трэба хутка зняць яго з бляхі. Смаката: румянае, смачнае, духмянае!

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРАСЦІ
Часночная заправа
Дробныя зубкі пачысціць і парэзаць на дробныя кавалачкі. Пасушыць. Сухі часнок здрабніць у кавалачкі. Гэтак жа размалоць сухі карань пятрышці ці сельдэрэю, дадаць трохі пяхучага перцу-парашку, трохі солі. Усё перамяшаць і ссыпаць у шклянны слоік з накрыўкай. І ў вас заўсёды будзе выдатная уласная заправа для супу і іншых страў.

Алей на сухіх баравіках
Бяром чысты слоічак і ў алей без смаку і паху дадаём жменьку грыбоў. Змешваем. Ставім у цёмнае сухое месца на два-тры тыдні. Потым, пры неабходнасці, працэдуем, пераліваем у прастэрылізаваную бутэльку і захоўваем у цёмным прахалодным месцы.

Грыбы з алею — выкарыстоўваць па прызначэнні, а вось сам алей можна дадаваць у макаронны, запраўляць ім салаты, смажыць на ім бульбу, мяса і г.д. А яшчэ паспрабуйце проста, з кавалкам свежага белага хлеба!

Як выбраць клей?
ПРАБЛЕМА: У драўлянага красна адклеілася ножка. Чым клеіць? Клеем для дрэва.
Усім знаёмы жоўты цягучы гумовы клей, але таксама сустракаецца калі белага і карычневага колору. Асаблівае гэта тым, што ўсе дэталі трэба цвёрда фіксаваць, пакуль яны як след не высохнуць, а лішкі клею трэба адразу ж адмываць вадой. Некаторыя віды клею маюць у структуры драўляныя валокны, якія спрыяюць лепшаму афарбаванню дрэва. Калі вы працуеце з вулічнай мэбляй, майце на ўвазе, што клей трэба выбіраць з водаахоўнай функцыяй. Ён, дарчы, таксама падыдзе для драўлянай рамакі, якая расклеілася.

ПРАБЛЕМА: У кубка адкалолася ручка. Чым клеіць? Маментальным клеём.
Пацярджачы сваю назву, гэты прызрыты клей дзейнічае за секунду. Ён павінен быць мяккім, эластычным, калі часткі, якія неабходна склеіць, маюць выгіны ці рухомыя дэталі (як, напрыклад, спражка ў ромяна ці ручка ў торбы). Не забывайце, што клей схопіваецца маментальна, таму трэба адразу злучыць дэталі ідэальна роўна. Вашы пальцы могуць таксама зліпнуцца, так што трымайце напалатовае ацётан ці аліюкавы алей. Такі клей таксама падыдзе для керамікі, парцяляны, каменчыка, які выпаў з біжутэрыі, ці адарванага шлёпанца.

ПРАБЛЕМА: Драўляная ручка трэснула ці адмалялася ад металічнай рыдлёўкі або грабляў. Чым клеіць? Поліурэтанавым клеём.
Клей на поліурэтанавай аснове прызначаны для склейвання рознага віду матэрыялаў: цэглі, металу, дрэва і г.д. Клей можа быць эластычным ці цвёрдым. Добрая якасць клею ў тым, што ён практычна не змяняе сваіх уласцівасцяў пры тэмпературы ад -50 да +120 °C. Акрамя таго, поліурэтан водаўстойлівы. Высыхае ён за 24 гадзіны, і вы павінны фіксаваць дэталі на працягу гэтага часу (сцягнуць, звязаць і застужыць ці прыціснуць грузам). Некаторыя віды клею — карычневага колору, таму працуйце ў пал'чатках і будзьце акуротнымі падчас працы. Ён таксама падыдзе для нумароў дамоў на цаглянай сцяне.

ПРАБЛЕМА: Адклеілася махры абажура. Чым клеіць? Афарміцельскім клеём.
Трохі лягчэйшы і больш універсальны, чым канцылярскі клей. Яго формула ідэальная для падклеівання тканіны, паперы, невялікіх драўляных дэталей, керамікі ці пластыку (клей лічыцца водаўстойлівым, але ў некаторых выпадках дэталі пры намаканні могуць адклеівацца). Ён таксама падыдзе для драўляных цацак ці кардонных скрынак.

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра 22 кастрычніка.
Месяц у сусур'і Казарога.

Сонца
Усход Захад Даўжыня дзя

Мінск	7.47	18.00	10.13
Віцебск	7.40	17.48	10.08
Магілёў	7.38	17.51	10.13
Гомель	7.31	17.50	10.19
Гродна	8.02	18.16	10.14
Брэст	7.59	18.20	

Імяніны
Пр. Пеллагі, Мікалая, Сяргея, Юльяна.
К. Ірэны, Вітала, Яна.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 753мм рт.сл. +6...+8°C +13...+15°C

ГРОДНА 753мм рт.сл. +5...+7°C +12...+14°C

МІНСК 748мм рт.сл. +5...+7°C +13...+15°C

МАГІЛЕЎ 753мм рт.сл. +6...+8°C +14...+16°C

БРЭСТ 754мм рт.сл. +6...+8°C +13...+15°C

ГОМЕЛЬ 756мм рт.сл. +6...+8°C +15...+17°C

Абазначэнні:
■ — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
■ — невялікія геамагнітныя узрушэнні
■ — слабая геамагнітная буря

...у суседзях

ВАРШАВА	+14...+16°C
КІЕЎ	+14...+16°C
РЫГА	+13...+15°C
ВІЛЬНЮС	+12...+14°C
МАСКВА	+10...+12°C
С.ПЕЦЯРБУРГ	+7...+9°C

УСМІХНЕМСЯ

Ад жанчын велізарная карысць, нават калі абцягаюць і не прыходзіць: зубы пачышчаны, твар паголены і спіш на свежых прасцінах.

— Ці праўда, што жанатыя мужчыны жывуць даўжэй халастых?
— Не, гэта ілюзія, проста ім жыццё здаецца даўжэйшым.

Калі канца свету 21 снежня 2012 года не будзе, то ў мяне ёсць працэдуравы, што 20 верасня 2013 здарыцца небыццёва дагэтуль усплёск нараджальнасці.

— Дарагі, мне трэба паехаць да мамы на два тыдні.
— Сапраўды? Не падманеш, як у мінулы раз?..

Усё, дарагі, прыехалі... І не трэба адпачыць зямлю цалаваць. Ты ж сам прагнаваў: «На, паруй!».

Легла спаць, забылася змыць туш, прачнулася — сапраўдная панда.

Пятніца — гэта суровае выпрабаванне для нерваў і здароўя. Нервы ў гэты дзень трацяцца на тое, каб дачакацца заканчэння працы. А здароўе — пасля таго, як дачакаешся.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалайвіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯЧУК, П. ПАХМАНЕНКА, С. ПРТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЫЧКА, С. РАСОЛЫЧКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), П. СВІРДЭЦКАЯ, В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падлікі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадаткаў: «Чырвоныя змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by; ПРЫЁМНЫ ТЭЛ./ФАКС: 287 17 79, РЭКЛАМНЫ e-mail: info@zviazda.minsk.by, rek@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падобны і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адарэзананыя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывадцава «Беларускі Дом друку», ПД № 02330/0494179 ад 03.04.2009, 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 26.911. Індэкс 63850. Зак. № 4689.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
19 кастрычніка 2012 года.